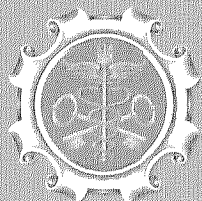

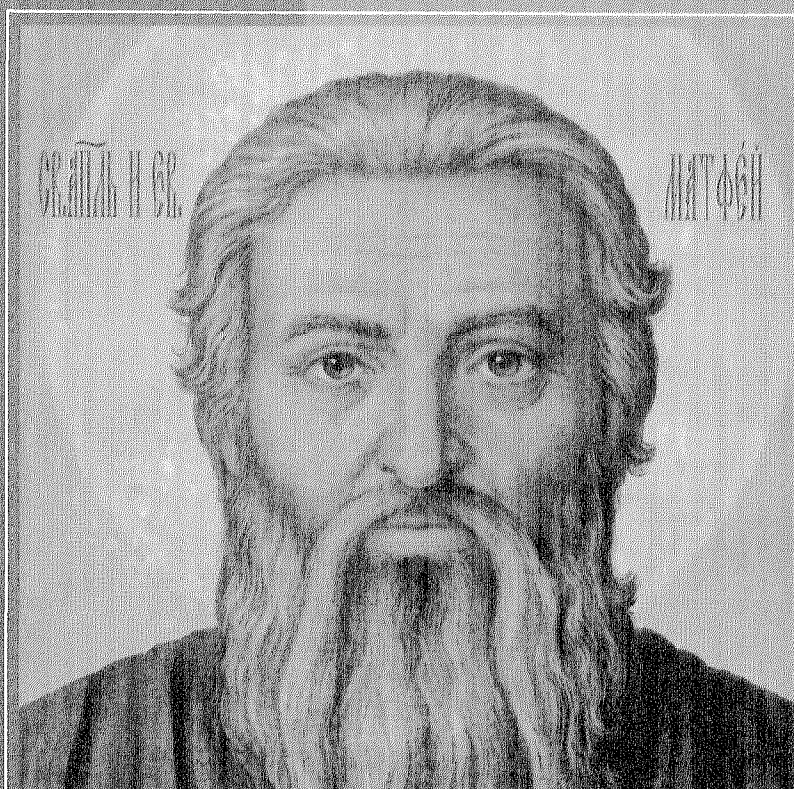
КНИЖКА СЕРІЯ В УКРАЇНІ

СВЯТИЙ МАТФЕЙ

МИТАР. АПОСТОЛ. ЄВАНГЕЛІСТ

СВЯТОЙ МАТФЕЙ. МИТАРЬ. АПОСТОЛ. ЄВАНГЕЛІСТ
ST. MATTHEW. TAX COLLECTOR. APOSTLE. EVANGELIST

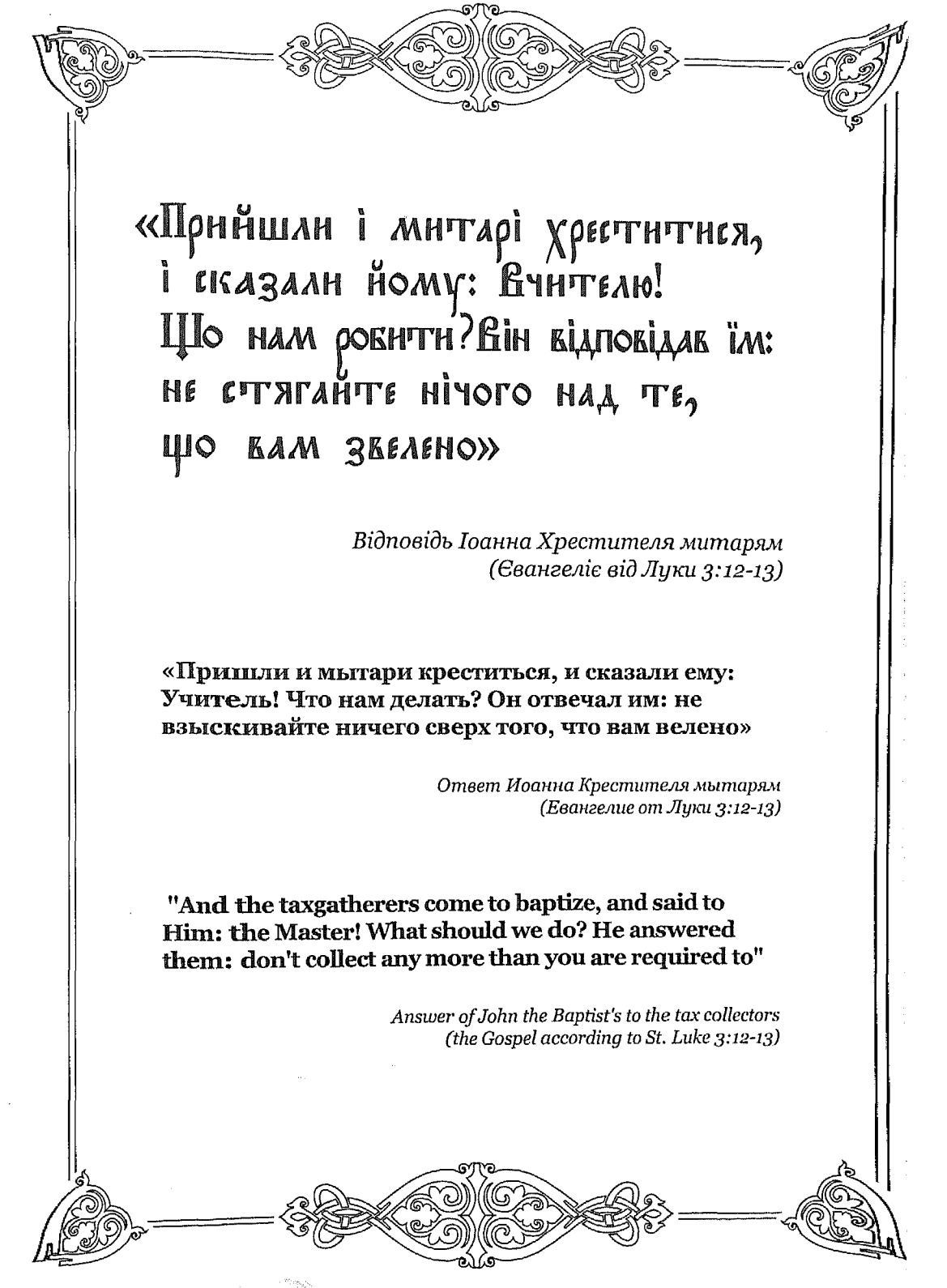
PLASKE
KIEV

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

«Прийшли і митарі хреститися,
і сказали йому: Учителю!
Що нам робити? Він відповідав їм:
не стягайте нічого над те,
що вам збелено»

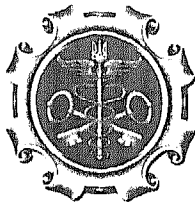
*Відповідь Іоанна Хрестителя митарям
(Євангеліє від Луки 3:12-13)*

**«Пришли и мытари креститься, и сказали ему:
Учитель! Что нам делать? Он отвечал им: не
взыскивайте ничего сверх того, что вам велено»**

*Ответ Иоанна Крестителя мытарям
(Евангелие от Луки 3:12-13)*

**"And the taxgatherers come to baptize, and said to
him: the Master! What should we do? He answered
them: don't collect any more than you are required to"**

*Answer of John the Baptist's to the tax collectors
(the Gospel according to St. Luke 3:12-13)*

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ТАМОЖЕННАЯ СЛУЖБА УКРАИНЫ
STATE CUSTOMS SERVICE OF UKRAINE

Тавра
Ваша...
У нас...
Ты...
Мені...
Сергій...

**ЗА БЛАГОСЛОВЕННЯМ
БЛАЖЕННІШОГО ВОЛОДИМИРА
АНТРОПОЛИТА КНІВСЬКОГО
І ВСІЄЇ УКРАЇНИ**

Вашою...
Всім...
Наповнене...
Со зрама...
Митній...
Ложу вам...
С подорож...
Україна

З великою повагою
та подяками успішні
в подальшій професійній
творчій діяльності

Ваша Тарушка
[Signature]

СВЯТИЙ МАТФЕЙ МИТАР. АПОСТОЛ. ЕВАНГЕЛИСТ

СВЯТОЙ МАТФЕЙ. МЫТАРЬ. АПОСТОЛ. ЕВАНГЕЛИСТ
ST. MATTHEW. TAX COLLECTOR. APOSTLE. EVANGELIST

! Дякую за всі перші
роботи, дуже гарні
та цікаві всіма
класами. Гарна робота.
С. Суря *[Signature]*

Ув. Павел Владимирович,
Спасибо за внимание и бережное
по воспитанию духовности и любви.
ОДЕСА
АТ «ПЛАСКЕ»
Спасибо за внимание и бережное
по воспитанию духовности и любви.
[Signature] 2010
25.06.2010

УДК 260.114:281.96УПЦ
ББК 86.372.27-4д
С 259

Автори — Капустін А.Г., к.ф.н. Судак С.Д., д.е.н. Пашко П.В. (загальна редакція), Пісной П.Я., Штробля Й.Й., Янець Л.М., Гаркуша В.О. (англійський переклад).

Рецензент

Харьковченко Є.А. — д.ф.н, професор (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка).

Деркач А.Л. — к.ю.н, доцент Київської духовної Академії і семінарії (УПЦ).

С 259 **«Святий Матфей. Митар. Апостол. Євангеліст»**
(Святой Матфей. Мытарь. Апостол. Евангелист / St. Matthew.
Tax Collector. Apostle. Evangelist) / За загред. Пашка П.В. — Одеса:
АТ «ПЛАСКЕ», 2010. — 128 с., іл. / укр, рус, англ. мовами.

ISBN 978-966-8692-31-4

Книга присвячена висвітленню життя святого апостола та євангеліста Матфея, який був митарем та є святим захисником митників.

Для наукових працівників, викладачів, студентів та аспірантів вищих та спеціальних закладів освіти, працівників митниць, декларантів, керівників підприємств і організацій, державних службовців, підприємців, інших осіб, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, всіх, кого цікавлять питання діяльності Державної митної служби України.

© Капустін А.Г, Судак С.Д., Пашко П.В.,
Пісной П.Я., Штробля Й.Й., Янець Л.М.,
Гаркуша В.О., 2010
© ДМС України, 2010
© АТ «Пласке», 2010

 ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
Про шанування святих	
ВСТУП	18
Не роби собі кумира, не роби собі ворога	
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ	32
«Я не прийшов кликати праведних, але грішників до покаяння»	
РОЗДІЛ ДРУГИЙ	52
«Царі земні з кого беруть мито або податки?»	
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ	60
«Не стягайте нічого над те, що вам звелено»	
РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ	70
Віра вимагає перебороти невпевненість	
РОЗДІЛ П'ЯТИЙ	82
Ангел. Апостол. Послідовник	
РОЗДІЛ ШОСТИЙ	88
«Іду за Тобою»	
РОЗДІЛ СЬОМИЙ	108
Покровом своїм покрій і збережи мене	
РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ	114
Збережемо те, що маємо	

СОДЕРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ О почитании святых	8
ВСТУПЛЕНИЕ Не сотвори себе кумира, не сотвори себе врага	18
ГЛАВА ПЕРВАЯ «Я пришел призвать не праведников, а грешников к покаянию»	32
ГЛАВА ВТОРАЯ «Цари земные с кого берут пошлину или подати?»	52
ГЛАВА ТРЕТЬЯ «Не взыскивайте ничего сверх того, что вам велено»	60
ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ Вера требует перебороть неуверенность	70
ГЛАВА ПЯТАЯ Ангел. Апостол. Последователь	82
ГЛАВА ШЕСТАЯ «Иду за тобой»	88
ГЛАВА СЕДЬМАЯ Покровом своим покрой и сохрани меня	108
ГЛАВА ВОСЬМАЯ Сохраним то, что имеем	114

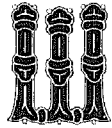
CONTENTS

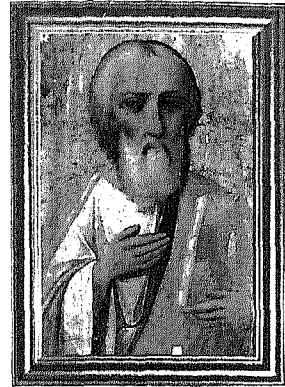
PREFACE	8
On the Veneration of the Saints	
INTRODUCTION	18
You shall not make thee an idol, shall not make thee an enemy	
CHAPTER ONE	32
«I have not come to call the righteous, but the sinners to repentance»	
CHAPTER TWO	52
«From whom do the kings of the earth collect duty and taxes?»	
CHAPTER THREE	60
«Don't collect any more than you are required to»	
CHAPTER FOUR	70
Faith requires the ability to overcome uncertainty	
CHAPTER FIVE	82
Angel. Apostle. Follower.	
CHAPTER SIX	88
«I'm coming for you»	
CHAPTER SEVEN	108
Wrap me in your veil and keep me	
CHAPTER EIGHT	114
Keeping what we have	

ПРО ШАНУВАННЯ СВЯТИХ

Шанування святих і молитовне звернення до них є однією з найдавніших традицій Церкви, яка зберігається ще з апостольських часів. Є несправедливі звинувачення на адресу Церкви: нібито вона поклоняється людям нарівні з Богом, порушуючи заповідь Господню: *Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи одному Йому* (Втор. 6:13; Мф. 4:10). Але православне богослов'я чітко розрізняє служіння Богу і шанування святих. Святим ми віддаємо шану не як богам, а як людям, нашим земним співвітчизникам, котрі сягнули духовної висоти і досконалості. Вони досягли головної мети християнського життя — єднання з Богом, обоження, але не за природою, а за благодаттю. До цього покликаний і кожен з нас. Святі духовно були єдині між собою і з Христом, Якому повністю присвятили своє життя і єднання з Яким досягли вже тут, на землі.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

О почитании святых

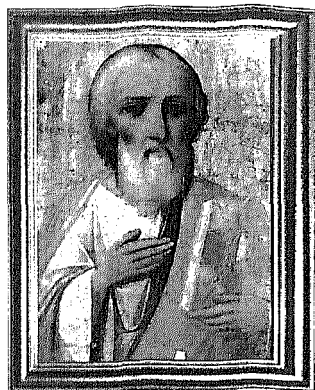
Почитание святых и молитвенное обращение к ним является одной из самых древних традиций Церкви, которая сохраняется еще с апостольских времен. Есть несправедливые обвинения в адрес Церкви: якобы она поклоняется людям наравне с Богом, нарушая заповедь Господню: *Господу Богу твоему поклоняйся и Ему одному служи* (Втор. 6:13; Мф. 4:10). Но православное богословие четко различает служение Богу и почитание святых. Святым мы отдаем почет не как богам, а как людям, нашим земным соотечественникам, которые достигли духовной высоты и совершенства. Они достигли главной цели христианской жизни — единения с Богом, обожения, однако не по природе, а по благодати. К этому призван и каждый из нас. Святые духовно были едины между собой и со Христом, Которому полностью посвятили свою жизнь, и единения с Которым достигли уже здесь, на земле.

On the Veneration of the Saints

Veneration of the Saints and the prayerful appeal to them are two of the most ancient traditions of the Church, which has been maintained from apostolic times. Unfair accusations have been made against the Church: supposedly, it worships people as much as it worships the God, and breaks God's commandment: *Worship the Lord your God, and serve Him only* (Dt 6:13; Mt 4:10). But the Orthodox theology clearly differentiates between worshiping of God and venerating of the Saints. We pay honor to the Saints not as gods, but as men, our earthly compatriots, who have reached spiritual height and perfection. They have reached the main goal of Christian life — unity with God, deification, however not by nature, but by grace. And this has been intended for every one of us too. The Saints were spiritually united with each other and with Christ, to Whom they fully devoted their life, and with Whom they achieved unity already here on earth.

Поклоняючись святим, ми вшановуємо Христа, Який живе в них. Преподобний Симеон Новий Богослов говорив, що Христос є початок, середина і кінець ряду святості тих, хто прославив Його своїм життям і подвигами. Він є в усіх — і у перших, і у середніх, і в останніх. Преподобний Симеон порівнює сонм святих з ланцюгом, до якого із покоління в покоління приєднуються все нові й нові подвижники. Ті, хто з роду в рід через виконання заповідей стають святими, поєднуються з Христом. Вони освітлюються благодаттю Божою в Причасті і стають одним золотим ланцюгом, в якому кожна ланка є індивідуальністю, що з попередньою з'єднується через віру, добрі справи і любов. Золотий ланцюг християнської святості тягнеться з часів апостольських аж до наших днів.

Святі були в усі часи, багато їх, як таємних, так і явних, і сьогодні серед нас. Їхніми молитвами і заступництвом перед Богом тримається світ.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Поклоняясь святым, мы почитаем Христа, Который живет в них. Преподобный Симеон Новый Богослов говорил, что Христос есть начало, середина и конец ряда святости тех, кто прославил Его своей жизнью и подвигами. Он есть во всех — и в первых, и в средних, и в последних. Преподобный Симеон сравнивает сонм святых с цепью, к которой из поколения в поколение присоединяются все новые и новые подвижники. Те, кто из рода в род через выполнение заповедей становятся святыми, соединяются со Христом. Они озаряются благодатью Божией в Причащении и становятся одной золотой цепью, каждое из колец которой является индивидуальностью, а с предыдущим соединяется через веру, добрые дела и любовь. Золотая цепь христианской святости тянется со времен апостольских вплоть до наших дней.

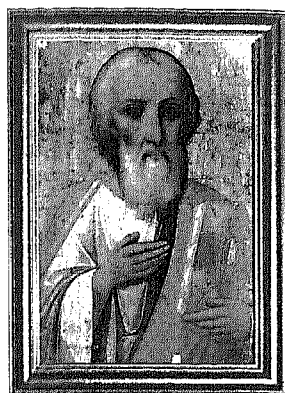
Святые были во все времена, много их, как тайных, так и явных, и сегодня среди нас. Их молитвами и заступничеством перед Богом держится мир. Вспом-

In venerating the Saints we honor Christ, Who lives in them. Rev. St. Simeon the New Theologian said that Christ was the beginning, midst and the end of the number of holiness of those who glorified Him through their lives and heroic deeds. He is in all, in the first ones, and in the middle, and in the last. Rev. Simeon compares the congregation of the Saints with the chain which more and more devotees join with each new generation, those, who from generation to generation through the implementation of commandments become the Saints, unite with Christ. They are illuminated by the grace of God in the Holy Communion and become a single gold chain, each of the rings of which is individuality, and unite with the previous one through faith, good deeds and love. The golden chain of Christian holiness stretches on from apostolic times until the present day.

The Saints were at all times, and there are many of them, both covert and overt, now among us. Their prayers and intercession before God hold up the world. Let's re-

---

Згадаймо розмову праотця Авраама з Богом близько дїброви Мамре. Саме наявність праведників, хоча б і небагатьох, могла би стати запорукою безпеки і порятунку для нечестивих міст Содому і Гоморри, бо заради них Господь був готовий зберегти життя грішників. Святі є взірцем для виправлення життя тих, хто оступився, вони є совістю суспільства, прислухавшись до якої кожен може стати на правильний шлях.

Нецерковним людям буває важко зрозуміти, навіщо молитися святим, коли є Христос. Однак святі — не обов'язкові посередники між нами і Христом. А Господь Сам чує наші прохання, молитви, Він Сам знає про наші потреби. Святі — це, скоріш, наші небесні друзі, які здатні почути нас і допомогти своєю молитвою. Через них, завдяки їх молитвам і заступництву, Господь виявляє велику милість до людини, зцілюючи душевні і тілесні недуги, іноді невиліковні, наставляє і наводить нас на добрий розум.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ним разговор праотца Авраама с Богом около дубравы Мамре. Именно наличие праведников, хотя бы немногих, могло бы стать залогом безопасности и спасения для нечестивых городов Содома и Гоморры, ибо ради них Господь был готов сберечь жизнь грешникам. Святые являются образцом для исправления жизни тех, кто оступился, они являются совестью общества, прислушавшись к которой, каждый может стать на правильный путь.

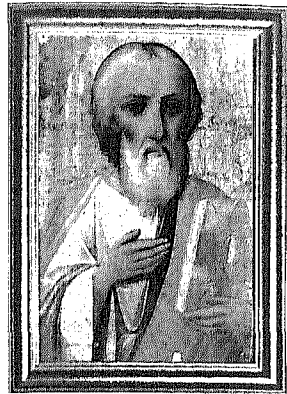
Нецерковным людям бывает тяжело понять, зачем молиться святым, когда есть Христос. Однако святые — не обязательные посредники между нами и Христом. Господь Сам слышит наши просьбы, молитвы, Он Сам знает о наших потребностях. Святые — это, скорее, наши небесные друзья, которые способны услышать нас и помочь своей молитвой. Через них, благодаря их молитвам и заступничеству, Господь являет большую милость к человеку, исцеляя душевные и телесные болезни, иногда неизлечимые, наставляет и вразумляет нас.

call the conversation between the forefather Abraham and God near the oaks of Mamre. It is the presence of the righteous, though few, could become the key to safety and salvation of the wicked cities of Sodom and Gomorrah, because for them the Lord was ready to save the life of sinners. The Saints are models for correction of life for those who have stumbled; they are the conscience of the society and by listening to them everyone can take the right path.

It is sometimes, hard for secular people to understand why would one pray to the Saints, when Christ exists. However, the Saints are not necessarily the intermediaries between us and Christ. The Lord Himself hears our requests and prayers, He Himself knows our needs. The Saints are rather our heavenly friends, who can hear us and help with their prayers. Through them, through their prayers and intercession, the Lord is a greater mercy to man, healing mental and physical illnesses, sometime incurable, instructing us and enlightening us.

Той, хто не має друзів на Небесах, не здатен правильно сприйняти те благоговійне шанування, яким були оточені святі в Православній Церкві. Той, хто не шанує святих, виявляється відірваним від золотого ланцюжка святості, який із покоління в покоління тягнеться до нас від Самого Христа, Його Пречистої Матері та святих апостолів. Тому християнська община, яка відривається від цього ланцюжка, не може бути повноцінною Церквою, оскільки Церква Небесна і Церква земна пов'язані між собою нерозривно і являють собою єдине Тіло Христове, членами, клітинками якого є всі ми. Відірвавшись від Неба — від Божої Матері та святих, Церква перетворюється на суто земну організацію і перестає бути Тілом Христовим, яке об'єднує живих і тих, що пішли, грішників і святих.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Тому нам слід завжди звертати свій погляд до святих угодників, наслідувати їх добрий приклад, щоб

Тот, кто не имеет друзей на Небесах, не способен правильно воспринять то благоговейное почитание, которым были окружены святые в Православной Церкви. Тот, кто не почитает святых, оказывается оторванным от золотой цепочки святости, которая из поколения в поколение тянется к нам от Самого Христа, Его Пречистой Матери и святых апостолов. Поэтому христианская община, которая отрывается от этой цепочки, не может быть полноценной Церковью, поскольку Церковь Небесная и Церковь земная связаны между собой неразрывно и представляют собой единое Тело Христово, членами, клеточками которого являемся все мы. Оторвавшись от Неба — от Божией Матери и святых, Церковь превращается в сутобо земную организацию и перестает быть Телом Христовым, которое объединяет живых и ушедших, грешников и святых.

Поэтому нам следует всегда обращать свой взор ко святым угодникам, наследовать их добрый при-

Anyone, who has no friends in Heaven, cannot truly comprehend the reverent veneration, which surrounded the Saints in the Orthodox Church. Anyone who does not venerate the Saints, is detached from the golden chain of holiness that has been stretching from generation to generation, and is drawn to us by Christ Himself, His Blessed Mother and Saint Apostles. That is why the Christian community separated from this chain cannot be a complete Church, because the Celestial Church and the Church of the Earth are inseparably linked with each other and constitute the single Body of Christ. All of us are the members and cells of It. Separating itself from the Heaven, from the Mother of God and the Saints, the Church turns into purely earthly organization and ceases to be the Body of Christ that unites all living and departed, sinners and saints.

Therefore, we shall always lift our eyes to the Saints, follow their good example to become strong-

---

зміцнитися у вірі і навчи-
тися жити достойно імені
християнина.

+ Володимир

Митрополит Київський
і всієї України,
Предстоятель Української
Православної Церкви

мер, чтобы укрепиться в вере и научиться жить достойно имени христианина.

er in faith and to learn to live worthy of the Christian name.

Владимир

Vladimir

*Митрополит Киевский
и всея Украины,
Предстоятель
Украинской Православной
Церкви*

*Metropolitan of Kyiv
and All Ukraine,
Primate of the Ukrainian
Orthodox Church*

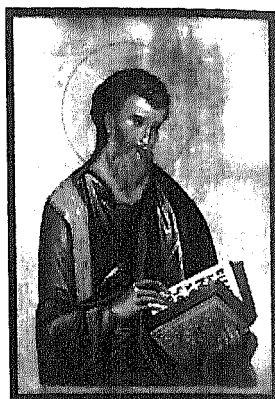
ВСТУП

НЕ РОБИ СОБІ КУМИРА, НЕ РОБИ СОБІ ВОРОГА

Книга, яка лежить перед вами, народжувалася непросто. І не тому, що потребувала тривалих досліджень, історичних пошуків або архівних розвідок. Непросто було писати про сокровенне для кожної людини — про духовний стрижень, про те істинне, що є в кожному з нас. Завдання ускладнювалася ще й тим, що тема книги ніяк не могла бути популярною в сучасному суспільстві.

Але, воістину, шляхи Господні несповідимі, і лише Йому відомо, що маємо в житті робити і чому.

Не роби собі кумира — так учить нас Біблія. Не претендуючи на право називатися нічийми наставниками, все ж ризикнемо додати — і не роби собі ворога. Полон стереотипу, напевно, одна

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

ВСТУПЛЕНИЕ

**Не сотвори себе
кумира, не сотвори
себе врага**

Книга, которая лежит перед вами, родилась непросто. И не потому, что требовались длительные исследования, исторические поиски или архивные изыскания. Непросто было писать о сокровенном для каждого человека — о духовном стержне, о том истинном, что есть в каждом из нас. Задача усложнялась еще и тем, что тема книги никак не могла быть популярной в современном обществе.

Но, воистину, пути Господни неисповедимы и только Ему ведомо, что должно в жизни нам делать и почему.

Не сотвори себе кумира — так учит нас Библия. Не будем претендовать на право называться ничьи-ми наставниками, но все же рискнем добавить — и не сотвори себе врага. Плен сте-

INTRODUCTION

**You shall not make
thee an idol, shall not
make thee an enemy**

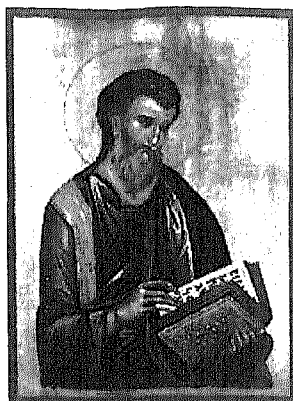
The creation of the book in front of you was not easy. And not because it required extensive and complicated research, historical studies, or archive inquiries. It was not easy to write about the innermost for every person - about a spiritual core, about the truth that every one of us has. The task was even more complicated by the fact that the subject of the book would not have been popular in modern society.

But truly, the paths of the God are beyond tracing out, and only God Himself knows, what we should do in our life and why.

You shall not make yourself an idol - so the Bible teaches us. We will not claim the right of being called anybody's mentor, but still we will dare to add - and you shall not make yourself an en-

---

з найбільших людських помилок. Скільки бід сталося в житті кожного з нас і взагалі в історії людства тільки тому, що інертність мислення, небажання пізнати й повірити, десь пробачити, а десь перевірити... Здається, що простіше пристати на чийсь думку, чийсь посил, ярлик. Так, безумовно, ті ярлики, з якими сьогодні живуть наші колеги, митники, з'явилися не на порожньому місці. Є серед них, звичайно, і такі, хто заслуговує на всі ті гнівні думки, що виникають у пересічного українця при слові «митник».

Чому так відбувається? Це тема іншої книги. Відповідь за своє життя кожен буде давати особисто перед Богом. А зараз мова піде про інше — як багато серед митників гідних людей. І ми будемо вдячні, якщо ви дозволите собі зняти окуляри неприйняття і злості, ненависті й агресії.

Сьогодні митниця — це дуже складна за своєю структурою державна одиниця.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

реотипа, наверное, одна из самых больших человеческих ошибок. Сколько бед случилось в жизни каждого из нас и вообще в истории человечества только потому, что инертность мышления, нежелание узнать и поверить, где-то простить, а где-то проверить... Кажется, что проще принять чье-то мнение, чей-то посыл, ярлык. Да, безусловно, те ярлыки, с которыми сегодня живут наши коллеги, таможенники, появились не на пустом месте. Есть среди них, конечно, и такие, кто заслуживает всех тех гневных мыслей, возникающих у рядового украинца при слове «таможенник».

Почему так происходит? Это тема не данной книги. Ответ за свою жизнь каждый будет давать лично перед Богом. А сейчас речь пойдет о другом — как много среди таможенников достойных людей. И мы будем благодарны, если вы позволите себе снять очки неприятия и злости, ненависти и агрессии.

Сегодня таможня — это очень сложная по своей структуре государственная

emy. Probably, the captivity of stereotype is one of the greatest human errors. So many troubles happened in the life of each of us and in the overall history of the mankind only because of the mental inertia, the unwillingness to learn and believe, in some cases to forgive, and in some cases, - to check... It seems it is easier to accept someone's opinion, someone's message, a label. Yes, of course, the labels, adopted by our colleagues, the Customs officers, have not appeared out of nowhere. Among them there are those, of course, who deserve all the angry thoughts that arise in ordinary Ukrainians at the word «Customs officer».

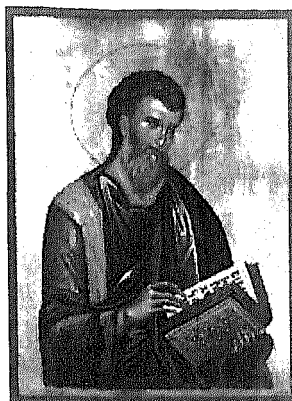
Why is it happening? This theme is not in this book. Every one is to face personal responsibility for their own life. We will now talk about a different thing, how many worthy people there are among the Customs officers. And we will be grateful, if you allow yourself to remove the glasses of rejection and anger, hatred and aggression.

Today Customs is a governmental agency very complicated in its structure. On

---

Головними завданнями якої є захист митних інтересів і забезпечення митної безпеки держави. В умовах сучасного світу — це пріоритетне завдання будь-якої країни. Державна митна служба України — це 18 тисяч співробітників. 98% з них мають вищу освіту, в тому числі економічну або юридичну, більше 53% — мають дві або більше вищі освіти. Останні роки відзначається тенденція — кількість жінок у Службі зростає. У 2004 році жінок було близько 30%, то в 2009 — майже 48. До речі, цей процес спостерігають і в Європі — як сказав керівник митної служби однієї з європейських країн, в сучасній митниці менше можливостей «збагатитися». До того ж потрібна скрупульозність і посидючість, а це, як з'ясовується — більш жіноча характеристика.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Митниці існують не тільки по периметру країни, не тільки на кордонах. Митниці діють у всіх обласних центрах України. Більш того, найбільшою українською митни-

---

единица. Главными её задачами является защита таможенных интересов страны и обеспечение таможенной безопасности. В условиях современного мира — это приоритетная задача любого государства. Государственная таможенная служба Украины — это 18 тысяч сотрудников. 98% из них имеют высшее образование, в том числе экономическое или юридическое, более 53% — имеют два или более высших образования. Последние годы отмечается тенденция — количество женщин в Службе растёт. В 2004 году женщин было около 30%, в 2009 — почти 48. Кстати, этот процесс отмечают и в Европе — как сказал руководитель таможенной службы одной из европейских стран, в современной таможне меньше возможностей «обогатиться». К тому же нужна дошность и усидчивость, а это, как выясняется — более женская характеристика.

Таможни существуют не только по периметру страны, не только на границах. Таможни действуют во всех областных центрах Украины. Более того, самой крупной

top of traditional contraband enforcement, it ensures economic security of the country. In the reality of the modern world this is the number one priority of any country. The State Customs Service of Ukraine has 18 thousand employees. 98% of them have University degrees in law or economics, and more than 53% - have more than two University degrees. Lately, one can observe a trend towards an increasing number of women in the Service. In 2004 year the number of women made up about 30% of staff, in 2009 it is almost 48%. By the way, this process is taking place in Europe as well. According to the Head of Customs of one of the European countries, there are fewer opportunities for "building up your fortune" in the modern Customs. Besides, it requires the officers to be meticulous and assiduous, and as turns out, this is more of a female feature.

Customs offices are located not only along the perimeter of the country and not only at the borders. Customs offices work in all the regional centers of Ukraine. Moreover, the largest

цею є якраз не прикордонна, а та, яка знаходиться в самому центрі країни, — Київська. Саме вона збирає приблизно третину всіх митних податків до бюджету.

Серед людей існує величезна кількість міфів про митницю. Наприклад, що митник сам вирішує, чи буде конфіскований ваш товар, які товари та речі ви можете перевезти через кордон, скільки валюти ви можете при собі мати. Або що митниця продає конфіскований товар за невиправдано низькою ціною. Що митниця встановлює розмір податків і зборів, а митник навіть може заборонити вам в'їхати в країну. Це тільки деякі з існуючих міфів, що виникли від нерозуміння справжнього стану речей.

Насправді ж, сучасна митниця — це інформаційно-технологічний комплекс, який дозволяє обробляти великі масиви інформації практично без втручання людини. Самі митники невимовно раді цьому, адже зменшується людський

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

таможней является не какая-либо из приграничных, а та, которая находится в самом центре страны — Киевская. Именно она собирает приблизительно треть всех таможенных налогов в бюджет.

Среди людей существует огромное количество мифов о таможне. Например, что таможенник сам решает, будет ли конфискован ваш товар, какие товары и вещи вы можете перевезти через границу, сколько валюты вы можете при себе иметь. Или что таможня продает конфискованный товар по неоправданно низкой цене. Что таможня устанавливает размер налогов и сборов, а таможенник даже может запретить вам въехать в страну. Это только некоторые из существующих мифов, возникших от непонимания истинного положения вещей.

На самом же деле, современная таможня — это информационно-технологический комплекс, который позволяет обрабатывать большие массивы информации практически без вмешательства человека. Сами таможенники несказанно рады этому,

Customs office in the country is not the one at the border, but the one located in the heart of Ukraine, Kyiv Customs House. This is the office that collects nearly a half of all customs revenues for the national budget.

Among people there are a lot of myths about the Customs. For example, one is that a Customs officer makes a decision on his own, whether to confiscate your goods, what goods and things you can carry across the border, or what amount of currency you can carry on you. Another is that of the Customs agency will sell the seized commodities at an unreasonably low price. Also that the Customs establishes the amount of taxes and duties, and that a Customs officer can even prevent you from entering the country. These are only few of the existing myths, which have resulted from misunderstanding of the true state of affairs.

In reality, the modern Customs is an information-technical complex which processes large amounts of information almost without human interference. The Customs officers themselves are very happy of that, as the

---

фактор в ухваленні рішення, а отже — і корупційний ризик.

Але повернімося до книги, яку ви зараз тримаєте в руках...

У 2000 р. Патріарх Московський і всієї Русі Алексій II благословив починання вважати святого апостола Матфея небесним покровителем російської податкової поліції, митників, бухгалтерів і біржових брокерів.

Згідно з інформацією Державного департаменту у справах релігії Міністерства юстиції України (лист від 05.05.2006 за № 6-862/14), а також згідно з повідомленням, отриманим із канцелярії Київської Митрополії за підписом Керуючого справами Української Православної Церкви архієпископа Митрофана (лист від 07.02.2006 за № 155), покровителем митної служби є апостол і євангеліст Матфей (день пам'яті 16 с. ст. / 29 н. ст. листопада) і немає

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ведь уменьшается человеческий фактор в принятии решения, а значит — и коррупционный риск.

Но вернемся к книге, которую вы сейчас держите в руках...

В 2000 г. Патриарх Московский и всея Руси Алексий II благословил начинание считать святого апостола Матфея небесным покровителем российской налоговой полиции, таможенников, бухгалтеров и биржевых брокеров.

Согласно информации Государственного департамента по делам религии Министерства юстиции Украины (письмо от 05.05.2006 за № 6-862/14), а также согласно сообщения, полученного из канцелярии Киевской Митрополии за подписью Управляющего делами Украинской Православной Церкви архиепископа Митрафана (письмо от 07.02.2006 за № 155), покровителем таможенной службы является апостол и евангелист Матфей (день памяти 16 с.ст./29 н.ст. ноября) и нет никаких возра-

human factor is reduced in the decision-making process, and so is the risk of corruption.

But let's get back to the book, which you are now holding in your hands...

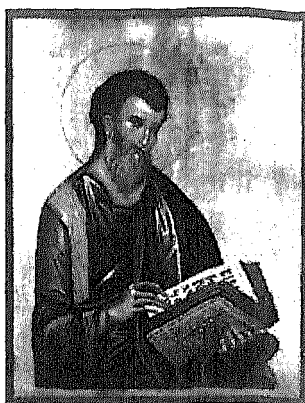
In 2000, Patriarch of Moscow and All Russia, Alexiy II, blessed the initiative to consider the Apostle St. Matthew as the heavenly patron of the Russian tax police, Customs officers, accountants and stockbrokers.

According to the information of the State Department for Religious Affairs of the Ministry of Justice of Ukraine (Letter No. 6-862/14 dated 05.05.2006) and the notification, which was received from the Chancery of the Kyiv Metropolitan signed by the archbishop Metrophanes, Chief of Administration of the Ukrainian Orthodox Church (Letter No. 155 dated 07 February 2006), St. Matthew, Apostle and Evangelist (memorial day is on the 16th (Julian calendar) / 29th (Gregorian calendar) of November) is the patron of the Customs Service,

---

жодних заперечень щодо використання образу цього святого у виданнях з питань історії митної справи.

Про що було проінформовано митні органи України та доведено відповідне розпорядження заступника Голови ДМСУ Павла Пашка від 22.05.06 № 251/3-р з цього приводу.

Тому й виникла ідея написати книгу. Її тема звучала оманливо просто — книга про апостола й євангеліста Матфея, колишнього капернаумського митаря. І тільки з початком роботи стало зрозуміло, наскільки не проста ця праця. З одного боку, не дивлячись на те, що нас розділяє проміжок часу у дві тисячі років, багато чого з описуваного виявилось знайомим. Але були й складнощі. Адже, наприклад, говорячи про те, що апостол Матфей є покровителем митників і співробітників податкових служб, слід пам'ятати, що розуміння такого покровительства в Православ'ї докорінно відрізняється від західних віроспо-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

жений против использования образа этого святого в изданиях по истории таможенного дела.

О чем были проинформированы таможенные органы Украины и доведено соответствующее распоряжение Заместителя Председателя Таможенной Службы Украины П.В.Пашко № 251/3-р от 22.05.06 по этому поводу.

Поэтому и появилась идея написать книгу. Ее тема звучала обманчиво просто — книга об апостоле и евангелисте Матфее, бывшем капернаумском мытаре. И только с началом работы стало понятно, насколько непросто этот труд. С одной стороны, несмотря на то, что нас разделяет промежуток времени в две тысячи лет, многое из описываемого оказалось знакомым. Но были и сложности. Ведь, например, говоря о том, что апостол Матфей является покровителем таможенников и сотрудников налоговых служб, следовало помнить, что понимание такого покровительства в Православии коренным образом от-

and there are no objections for using this Saint's image in publications related to the history of Customs.

Customs agencies of Ukraine were informed of this, and the corresponding Resolution No 251/3-p dated 22 May 2006 was issued by the Deputy Head of the State Customs Service of Ukraine Pavlo Pashko.

That was why the idea came for writing the book. Its theme sounded deceptively simple, a book about St. Matthew, Apostle and Evangelist, former tax collector of Capernaum. And it's only as the work started, it became clear how difficult it would be. On the one hand, despite the fact that we are separated by two thousand years, much of what was described was found to be familiar. However, there were difficulties as well. For example, saying that the Apostle Matthew is the patron of Customs officers and tax administration officials, we should remember that the understanding of such patronage in the Orthodoxy is radically differ-

---

відань. Православ'я взагалі не знає патронату як такого. До того ж період радянської влади, коли ні про яке заступництво святих мови бути не могло, наклав відчутний відбиток на сприйняття подібних тем у свідомості людей.

Хочеться сподіватися, що хоч у малому ступені задумане вдалося, і ця праця принесе користь тим, хто її прочитає, змусить замислитися про найголовніші речі в житті кожної людини.

личается от западных исповеданий. Православие вообще не знает патроната как такового. К тому же, период советской власти, когда ни о каком покровительстве святых речи быть не могло, наложил ощутимый отпечаток на восприятие подобных тем в сознании людей.

Хочется надеяться, что хоть в малой степени задуманное удалось, и этот труд принесет пользу читающим его, заставит задуматься о самых главных вещах в жизни каждого человека.

ent from Western confessions. Patronage per se is unknown in the Orthodoxy. Besides, the Soviet period, when any saint's patronage was out of the question, has left a significant imprint on the perception of such themes in the minds of the people.

I hope, that what was expected has been achieved at least to a small extent and this work will will benefit the readers, will cause people to think about the most important things in the life of every person.

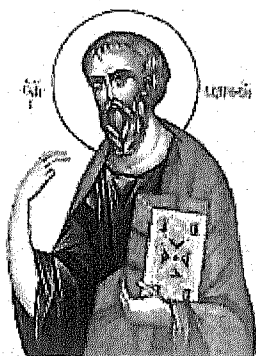
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

«Я НЕ ПРИЙШОВ КЛИКАТИ ПРАВЕД- НИХ, АЛЕ ГРІШНИ- КІВ ДО ПОКАЯННЯ»

СЛОВО «МИТНИК»
ЗВУЧАЛО ДЛЯ ІУДЕЇВ ТАК
САМО, ЯК СЛОВА «ГРІШНИК»
І «ІДОЛОПОКЛОННИК»

Святий апостол і євангеліст Матфей, який в Євангелії називається іноді Левієм, був апостолом із дванадцяти, братом апостола Іакова Алфієвого. До того, як Христос покликав його на апостольське служіння, Матфей був митарем, тобто збирачем податей для Римської імперії, під владою якої на той час перебувала Іудея.

Жив майбутній апостол в галілейському Капернаумі, тут же він почув і слова Ісуса Христа: *Іди за Мною* (Мф. 9:9), звернені до нього. Він не вагався, почувши їх, а залишив свою посаду і пішов за Спасителем, став-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ГЛАВА ПЕРВАЯ

**«Я пришел призвать
не праведников,
а грешников
к покаянию»**

*СЛОВО «МЫТАРЬ» ЗВУЧАЛО
ДЛЯ ИУДЕЕВ ТАК ЖЕ,
КАК СЛОВА «ГРЕШНИК»
И «ИДОЛОПОКЛОННИК»*

Святой апостол и евангелист Матфей, который в Евангелии называется иногда Левием, был апостолом из двенадцати, братом апостола Иакова Алфеева. До того, как Христос призвал его на апостольское служение, Матфей был мытарем, то есть сборщиком податей для Римской империи, под владычеством которой в то время находилась Иудея.

Жил будущий апостол в галилейском городе Капернауме, здесь же он услышал и слова Иисуса Христа: *Иди за Мной* (Мф. 9:9), обращенные к нему. Он не раздумывал, услышав их, а оставил свою должность и пошел за Спасителем, став

CHAPTER ONE

**«I have not come to
call the righteous,
but sinners to
repentance»**

*A WORD «TAX COLLECTOR»
SOUNDED FOR JEWS
LIKE WORDS «SINNER»
AND «IDOLATER»*

Holy Apostle and Evangelist St. Matthew, sometimes also named Levi in the Gospel, was one of the Twelve Apostles, the brother of the Apostle St. James of Alpheus. Before Jesus called Him to the apostolic ministry, St. Matthew was a publican, i.e. a tax collector, for Roman Empire, under the rule of Judea at that time.

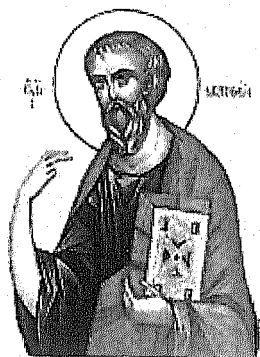
The future Apostle lived in the Galilee town of Capernaum, and it was there that He heard the words of Jesus Christ: *Follow Me* (Mt 9:9), addressed to him. He didn't think when He heard them, but left his position and followed the Savior be-

---

ши одним з його найближчих учнів.

Покликання Матфея показало ще одну важливу сторону служіння Христа. Як оповідає Євангеліє, відразу після того, як Матфей залишив свою службу із збору податей, він попрямував додому і влаштував трапезу, на яку запросив Христа і Його учнів. Того дня в будинку колишнього митаря зібралося багато його друзів та знайомих — таких само митарів, як і господар.

У грецькому тексті збирачі податей і грішники названі «τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν» а в латинському перекладі блаженного Ієроніма — «publicani et peccatores». Ці поняття вживалися в ті часи стосовно богохульників або тих, хто (наприклад, через жадобу до грошей) віддалився від Бога. Жоден іудей, що дотримувався Закону, не пішов би до оселі Матфея. У народі митарі вважалися найбільшими грішниками, їх прирівнювали до ідопоклонників, вважали зрадниками батьківщини й істин-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Cv. апостол Матфеї
St. Apostle Matthey

одним из Его ближайших учеников.

Призвание Матфея показало еще одну важную сторону служения Христа. Как повествует Евангелие, сразу после того, как Матфей оставил свою службу по сбору пошлин, он отправился домой и устроил трапезу, на которую пригласил Христа и Его учеников. В тот день в доме бывшего мытаря собрались многие его друзья и знакомые — такие же, как и хозяин, мытари.

В греческом тексте сборщики пошлин и грешники названы «τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν», а в латинском переводе блаженного Иеронима — «publicani et peccatores». Эти понятия употреблялись в те времена применительно к богохульникам, или тем, кто (например, из-за жадности) отделился от Бога. Ни один иудей, соблюдающий Закон, не пошел бы в дом Матфея. В народе мытари считались величайшими грешниками, их приравнивали к идолопоклонникам, считали из-

coming one of His closest disciples.

The calling of Matthew showed an important aspect of Christ's ministry. As the Gospel tells us, immediately after Matthew left his service of collecting the duties, he went home and made a meal, to which he invited Christ and His disciples. On that day, in the house of the former tax collector many of his friends and acquaintances, who were tax collectors as well as the owner, gathered together.

In the Greek text tax collectors and sinners are called «τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν», but in the Latin translation by the Blessed Jerome — «publicani et peccatores». In those days, these notions were used for the blasphemers or those who (for example, because of greed) were alienated from God. No Jew, who abides by the Law, would have gone to the house of Matthew. The people regarded tax collectors to be the greatest sinners; they were equated to the idolaters, and considered to be the traitors

---

ної віри. Говорити зі збирачем податей вважалося гріхом, спілкуватися з ним — оскверненням. Така думка про них склалася не в останню чергу і через те, що збирачі податей робили свою роботу з великою вигодою для себе, не зважаючи на те, що перед ними були їхні співвітчизники, і без того пригноблені Римом.

Також митарі здобули погану репутацію серед співвітчизників і тим, що співпрацювали з язичницькою, окупаційною владою римлян, а усі контакти з язичниками фарисеї вважали оскверненням, оскільки вони суперечили єврейським релігійним приписам.

Але Христос не відкинув запрошення нового учня і відвідав його будинок разом з іншими апостолами, розділивши трапезу з друзями та знайомими колишнього митаря. Це надзвичайно вразило фарисеїв і книжників і викликало у них величезне обурення. Побачивши Ісуса в будинку Матфея, вони ска-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

менниками родины и истинной веры. Говорить со сборщиком податей считалось грехом, общаться с ним — осквернением. Такое мнение о них сложилось не в последнюю очередь и оттого, что сборщики податей, собирали налоги с большой выгодой для себя, не считаясь с тем, что перед ними были их соотечественники, и так угнетенные Римом.

Кроме того, мытари заслужили дурную репутацию среди соотечественников и тем, что сотрудничали с языческой, оккупационной властью римлян, а любые контакты с язычниками фарисеи считали осквернением, поскольку отношения с язычниками противоречили еврейским религиозным предписаниям.

Но Христос не отверг приглашения нового ученика и посетил его дом вместе с другими апостолами, разделив трапезу с друзьями и знакомыми бывшего мытаря. Это чрезвычайно поразило фарисеев и книжников, вызвав у них огромное негодование. Увидев Иисуса в доме Матфея, они

of the homeland and the true faith. To speak to a tax collector was considered a sin, to communicate with him a desecration. Such an opinion about them was formed for certain due to the fact that tax collectors collected taxes with a large profit for themselves, ignoring the fact that before them were their compatriots who were already heavily oppressed by Rome.

In addition, tax collectors earned a bad reputation among compatriots also for their collaboration with the pagan occupying Roman authorities, and any contacts with the gentiles the Pharisees considered a desecration, as the relationships with gentiles contradicted Jewish religious requirements.

But Christ did not reject the invitation of the new disciple and visited his house along with the other Apostles, and shared a meal with friends and acquaintances of the former tax collector. This extremely impressed Pharisees and scribes, causing them great indignation. When they saw Christ in Matthew's house

---

зали Його учням: *Чому то Вчитель ваш їсть із митниками та з грішниками?* (Мф. 9:11). Іудейські вчителі не могли зрозуміти, що Господь *«не прийшов кликати праведних, але грішників до покаяння»* (Мф. 9:13).

Святий Матфей зважав на повчання Божественного Вчителя, бачив незліченні Його чудеса, ходив разом з іншими апостолами з проповіддю до овечок загинулих дому Ізраїлевого (Мф. 10:6), був свідком страждань, смерті і Воскресіння Спасителя і славного Вознесіння Його на Небо.

Сприймавши благодатні дари Духа Святого, який зійшов на апостолів у день П'ятдесятниці, апостол Матфей вісім років проповідував у Палестині. Перед тим, як піти на проповідь у далекі краї, на прохання іудеїв, які залишилися в Єрусалимі, апостол Матфей написав святе Євангеліє — письмове свідчення того чистого учення про Ісуса Христа, яке він багато років проповідував усно. Оскільки проповідь

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

сказали Его ученикам: *Почему Учитель ваш ест с мытарями и с грешниками?* (Мф. 9:11). Иудейские учителя не могли понять, что *Господь пришел призвать не праведников, а грешников к покаянию* (Мф. 9:13).

Святой Матфей внимал наставлениям Божественного Учителя, видел бесчисленные Его чудеса, ходил вместе с другими апостолами с проповедью к падшим овцам дома Израилева (Мф. 10:6), был свидетелем страданий, смерти и Воскресения Спасителя и славного Вознесения Его на Небо.

Восприняв благодатные дары Духа Святого, сошедшего на апостолов в день Пятидесятницы, апостол Матфей восемь лет проповедовал в Палестине. Перед тем, как уйти на проповедь в далекие страны, по просьбе иудеев, остававшихся в Иерусалиме, апостол Матфей написал святое Евангелие — письменное свидетельство того чистого учения об Иисусе Христе, которое он много лет проповедовал устно. Поскольку проповедь апосто-

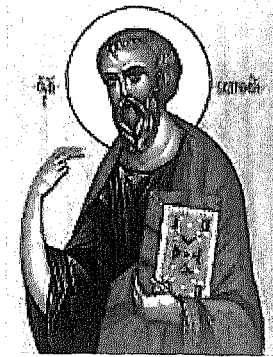
they said to His disciples: *Why does Your Teacher eat with tax collectors and sinners?* (Mt 9:11). The Jewish teachers could not understand that *the Lord came not to call the righteous men, but sinners to repentance* (Mt 9:13).

Matthew listened carefully to the teachings of the Divine Teacher, saw His countless miracles, and went along with the other Apostles to preach to *the lost sheep of the house of Israel* (Mt 10:6). He witnessed the sufferings, death and Resurrection of the Savior and His glorious Ascension into Heaven.

Having received the gracious gift of the Holy Spirit descending upon the Apostles at Pentecost, the Apostle Matthew preached in Palestine for eight years. Before leaving for preaching in distant lands, at the request of the Jews who remained in Jerusalem, the Apostle Matthew wrote the Holy Gospel — the written evidence of the pure teachings of Jesus Christ, which for many years he preached by the word of mouth. As

---

апостола Матфея була звернена в першу чергу до євреїв — народу, який мав певні релігійні уявлення про Месію, — то його Євангеліє рясніє доказами того, що Ісус Христос — справжній Месія, передвіщений пророками, й іншого не буде.

Покинувши Іудею, святий апостол Матфей обійшов з Євангелієм Сирію, Мідію, Персію, Парфію і закінчив свою проповідницьку працю мученицькою смертю в Ефіопії.

Ця країна була населена племенами канібалів з грубими звичаями і віруваннями. Своєю проповіддю апостол навернув декількох ідолопоклонників до віри в Христа, заснував Церкву і побудував храм у місті Мірмени, де поставив єпископом свого супутника на ім'я Платон.

Згідно з переказами, одного разу, коли Матфей у молитві старанно просив Бога про на повернення ефіопів, йому явився Сам Господь в образі юнака і, давши жезл, наказав по-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ла Матфея была обращена в первую очередь к евреям — народу, имевшему вполне определенные религиозные представления о Мессии, то его Евангелие изобилует доказательствами того, что Иисус Христос — подлинный Мессия, предсказанный пророками, и другого не будет.

Покинув Иудею, святой апостол Матфей обошел с благовестием Сирию, Мидию, Персию, Парфию и закончил свои проповеднические труды мученической кончиной в Эфиопии.

Эта страна была населена племенами каннибалов с грубыми обычаями и верованиями. Своей проповедью апостол обратил нескольких идолопоклонников к вере во Христа, основал Церковь и построил храм в городе Мирмены, где поставил епископом своего спутника по имени Платон.

Согласно преданию, однажды, когда Матфей в молитве усердно просил Бога об обращении эфиопов, ему явился Сам Господь в образе юноши и, дав жезл, повелел водру-

the preaching of the Apostle Matthew was addressed primarily to Jews, the people who had definite religious ideas about the Messiah, His Gospel is replete with evidence that Jesus Christ is the true Messiah, foretold by the prophets, and that no other will come.

After leaving Judea, the Apostle Matthew walked with evangelism around Syria, Media, Persia, Parthia, and finished his preaching work with the death of a martyr in Ethiopia.

This country was inhabited by tribes of cannibals with violent customs and beliefs. With his preaching, the Apostle drew several idolaters to convert to the Christian faith, he founded a Church and built a temple in the city of Mirmeny, where he appointed his companion named Plato to serve as a bishop.

According to legend, one day when Matthew diligently in prayer asked God for the conversion of Ethiopians, the Lord Himself revealed in the image of a young man, and giving a rod, commanded

---

ставити його біля дверей храму. Господь сказав, що з цього жезла виросте дерево, що приносить плоди, а від його кореня буде бити джерело. Омившись у цій воді і скуштувавши плодів дерева, ефіопи змінять свій дикий норів і стануть добрими та сумирними.

Апостол, слухаючи веління Боже, взяв жезл і пішов до храму. Дорогою він зустрів дружину і сина правителя цієї країни Фулвіана, одержимих нечистими духами. Святий апостол ім'ям Ісуса Христа зцілив їх, повернувши цим дивом ще безліч язичників. Але правитель не хотів, щоб його піддані стали християнами і перестали поклонятися язичницьким богам. Він звинуватив апостола в чаклунстві і наказав стратити його. Матфея поклали обличчям вниз, засипали хмизом і підпалили. Коли вогонь розгорівся, то всі побачили, що вогонь не завдає шкоди святому Матфею. Тоді Фулвіан наказав додати хмизу в багаття, обливши його смолою, а навколо багаття поставити 12 ідолів. Але

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

зить его у дверей храма. Господь сказал, что из этого жезла вырастет дерево, приносящее плоды, а от его корня будет бить источник. Омывшись в этой воде и вкусив плодов дерева, эфиопы изменят свой дикий нрав и станут добрыми и кроткими.

Апостол, внимая велению Божию, взял жезл и пошел к храму. По пути он встретил жену и сына правителя этой страны Фулвиана, одержимых нечистыми духами. Святой апостол именем Иисуса Христа исцелил их, обратив этим чудом еще множество язычников. Но правитель не хотел, чтобы его подданные стали христианами и перестали поклоняться языческим богам. Он обвинил апостола в колдовстве и приказал казнить его. Матфея положили лицом вниз, засыпали хворостом и подожгли. Когда костер разгорелся, то все увидели, что огонь не наносит вреда святому Матфею. Тогда Фулвиан приказал добавить хвороста в костер, облив его смолой, а вокруг костра поставить 12 идо-

to erect it at the doors of the temple. The Lord said that a tree would grow from this rod and it would bear a fruit, and the source of water would flow out of its root. Having washed in this water and having eaten this fruit, the Ethiopians will change their wild temper and will become kind and gentle.

Following the dictates of God, the Apostle took the rod and went to the temple. On his way he met the wife and the son of the ruler of the country Fulvian, who were possessed with a devil. In the name of Jesus Christ the Apostle healed them, converting with this miracle many more gentiles. But the ruler did not want his citizens to become Christians and to stop worshiping pagan gods. He charged the Apostle with witchcraft and ordered him executed. Matthew was laid with his face down; he was covered with the brushwood and set on fire. When a fire flamed up, everybody saw that the fire did not harm Saint Matthew. Then Fulvian ordered adding more brushwood to the fire by spraying it with resin, and to put twelve idols around

полум'я розтопило ідолів і обпалило Фулвіана. Зляканий ефіоп звернувся до святого з благанням про милосердя, і по молитві мученика полум'я вляглося. Тіло святого апостола залишилося неушкодженим. Мученицьку кончину святий апостол прийняв близько 60 р.

«Житія святихъ, на русскомъ языкѣ изложенныя по руководству четыхъминей св. Дмитрія Ростовскаго», видання Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври, що вийшло до 2000-річчя Різдва Христового, так говорить про завершення днів Святого Матфея:

...— Якщо тобі дадуть час для роздумів, чи ти покаєшся? — запитав у Матфея первосвященник Анан.

— Та не стане, щоб я відмовився від Істини, яку вже знайшов, — відповідав святий Апостол.

Первосвященник сказав Апостолу Христову:

— Твої слова свідчать проти тебе; кров твоя упаде на голову твою.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

лов. Но пламя растопило идолов и опалило Фулвиана. Испуганный эфиоп обратился к святому с мольбой о пощаде, и по молитве мученика пламя улеглось. Тело святого апостола осталось невредимым. Мученическую кончину святой апостол принял около 60 г.

«Житія святыхъ, на русскомъ языкѣ изложенныя по руководству четыхъ-миней св.Дмитрія Ростовскаго», издание Свято-Успенской Киево-Печерской Лавры, вышедшее к 2000-летию Рождества Христова, вот как говорит об окончании дней Святого Матфея:

...— Если тебе дадут время для размышления, покаешься ли ты? — спросил Матфея первосвященник Анан.

— Да не будет, чтобы я отступил от Истины, которую уже обрел, — отвечал святой Апостол.

Первосвященник сказал Апостолу Христову:

— Твои слова свидетельствуют против тебя; кровь твоя падет на голову твою.

the fire. But the flame melted the idols and seared Fulvian. The frightened Ethiopian appealed to the Saint, pleading for mercy, and by the prayer of the martyr the flame went out. The body of the saint Apostle remained unscathed. It was around 60 AD when the Saint Apostle was martyred.

This is how the “Lives of the Saints, expounded in Russian by books of St. Dmitri of Rostov”, published by the Holy Dormition Kiev-Pechersk Lavra to the 2000th anniversary of the birth of Christ, says about the end days of St. Matthew:

...— Will you repent if you have a time for thought, will you? — the high-priest named Anan asked Matthew.

— It won't be that I abandon truth, which I have found, — answered St. Apostle.

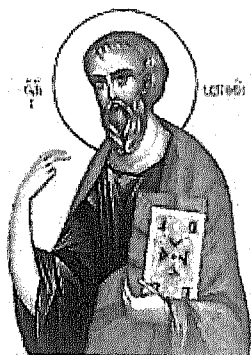
The high-priest said to the Apostle of Christ:

— Your words are testified against you; your blood will fall on your head.

Після цього первосвященик засудив Матфея на побиття камінням. Решта почали кидати каміння, побиваючи святого Апостола, і він, піднявши руки свої, віддав свій дух Господу. Беззаконні ж іудеї до катування додали ще знущання: уже після смерті мученика вони, аби догодити римлянам, відтягли йому мечем, за римським звичаєм, голову, — ніби Апостол Христов був проти кесаря.

Так, здійснивши славний подвиг, святий апостол Матфей закінчив своє існування...

Правитель Фулвіан гірко розкався у скоєному, але все ще не міг залишити своїх сумнівів. За його наказом тіло святого Матфея поклали у залізну труну і кинули в море. При цьому Фулвіан сказав, що якщо Бог Матфея збереже тіло апостола у воді, як зберіг його у вогні, то слід поклонятися цьому Єдиному Істинному Богу.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

После этого первосвященник осудил святого Матфея на побиение камнями. Остальные начали бросать камни, побивая святого Апостола, и он, подняв руки свои, предал дух свой Господу. Беззаконные же иудеи к мучению присоединили еще издевательство: уже по смерти мученика они, из угоды римлянам, отсекли ему мечом, по обычаю римскому, голову, - точно Апостол Христов был против кесаря.

Так, подвизаясь добрым подвигом, святой Апостол Матфей окончил свое течение...

Правитель Фулвиан горько раскаялся в содеянном, но все еще не мог оставить своих сомнений. По его приказу тело святого Матфея положили в железный гроб и бросили в море. При этом Фулвиан сказал, что если Бог Матфея сохранит тело апостола в воде, как сохранил его в огне, то следует поклоняться этому Единому Истинному Богу.

After that, the high-priest condemned St. Matthew to pelting to death with stones. The others began to throw stones and stoned St. Apostle, he put his hands up and commend his spirit to God. The unlawful Jews added mockery to the torment: after the martyr's death, to please Roman, they cut off his head with the sword, according to Roman custom, - as though Apostle of Christ was against Caesar.

In this way, St. Apostle Matthew finished his flow, worked a good deed...

The ruler Fulvian bitterly repented of the deed, but he still couldn't get rid of the doubts. At his order the body of Matthew was put into an iron coffin and thrown into the sea. With this Fulvian said, that if the God of Matthew would save the body of the Apostle in the water, as He had saved it in the fire, then they should worship this One True God.

Тієї ж ночі єпископу Платону уві сні було видіння, в якому йому явився апостол Матфей і наказав йти з кліром на берег моря, щоб знайти там його тіло. Разом з єпископом на берег моря прийшов і Фулвіан зі своєю свитою. Винесена хвилию труна була з честю перенесена до храму, побудованого апостолом. Тоді Фулвіан просив у святого апостола Матфея прощення, після чого єпископ Платон хрестив його з іменем Матфей, яке дав йому, підкоряючись велінню Божому. Незабаром святий Фулвіан-Матфей відмовився від влади і став пресвітером. По смерті єпископа Платона йому явився апостол Матфей і вмовив очолити ефіопську Церкву. Приймаючи єпископство, святий Фулвіан-Матфей став ревним проповідником Євангелія, намагаючись довершити те, що почав сам апостол, і наслідуючи його в подвигах молитви, терпіння і ретельності до віри Христової.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

З найдавніших часів апостол і євангеліст Матфей —

В ту же ночь епископу Платону во сне было видение, в котором ему явился апостол Матфей и повелел идти с клиром на берег моря, чтобы обрести там его тело. Вместе с епископом на берег моря пришел и Фулвиан со своей свитой. Вынесенный волной гроб был с честью перенесен в храм, построенный апостолом. Тогда Фулвиан просил у святого апостола Матфея прощения, после чего епископ Платон крестил его с именем Матфей, которое дал ему, повинаясь велению Божию. Вскоре святой Фулвиан-Матфей отказался от власти и стал пресвитером. По смерти епископа Платона ему явился апостол Матфей и увещал возглавить Эфиопскую Церковь. Приняв епископство, святой Фулвиан-Матфей стал ревностным проповедником Евангелия, стараясь довершить то, что начал сам апостол, и подражая ему в подвигах молитвы, терпения и усердия к вере Христовой.

С древнейших времен апостол и евангелист Мат-

That same night the bishop Plato, in a dream, had a vision of the Apostle Matthew who commanded him to go with the clergy to the seashore and to find his body there. Together with the bishop, the ruler Fulvian with his retinue came to the seashore. Passed by a wave, the coffin was carried with honor inside the temple built by the Apostle. Then Fulvian asked the Apostle Matthew to forgive him, after which bishop Plato baptized him with the name Matthew, which he gave to him, obeying the command of the God. Soon Holy Fulvian-Matthew relinquished the power and became a presbyter. After death of the bishop Plato, the Apostle Matthew appeared to him and entreated to lead the Ethiopian Church. Assuming Episcopacy, Holy Fulvian-Matthew became the zealous preacher of the Gospel, trying to complete what the Apostle had started, and imitating him in the deeds of prayer, patience and dedication to the faith of Christ.

From the most ancient times the Apostle and Evan-

один з найбільш шанованих в Церкві святих. Його моці були перевезені в Песту (Італія) в X ст. Їх перенесли в базиліку Сан-Маттео міста Салерно поблизу Неаполя. Там вони перебувають і нині у головному вівтарі кафедрального собору. Однак питання це до кінця не визначено, і суперечки про те, де насправді знаходяться моці святого Матфея, не припиняються досі.

фей — один из наиболее почитаемых в Церкви святых. Его мощи были перевезены в Песту (Италия) в X в. Их перенесли в базилику Сан-Маттео г. Салерно близ Неаполя. Там они пребывают и сейчас в главном алтаре кафедрального собора. Однако вопрос этот до конца не определен, и споры о том, где на самом деле находятся мощи святого Матфея, не прекращаются по сей день.

gelist Mathew is one of the most venerated saints in the Church. His relics were transported to Pesta (Italy) in X century. They were moved to Basilica of San Mateo, city of Salerno near Naples. There they are placed now in the main altar of cathedral. However, this question has not been fully defined, and the disputes about where in fact St. Matthew's relics really are, have not ceased to this day.

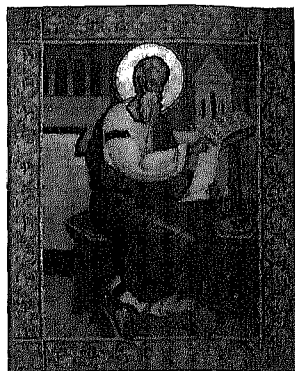

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

«ЦАРІ ЗЕМЛІ З КОГО БЕРУТЬ МИТНО АБО ПОДАТКИ?»

Ну, а поки що думками перенесімося до Ізраїлю. Уявіть, що ви стоїте на північно-західному узбережжі озера Кінерет (більш відомого як Генісаретське озеро або Галілейське море) біля самого входу до капернаумських розкопок. Цю територію зараз доглядають францисканські ченці, які проводять тут екскурсії для бажаючих. Напис англійською мовою говорить, що це і є «місто Ісуса», про який говорить Євангеліє від Матфея: *І, покинувши Він Назарета, прийшов й оселився в Капернаумі приморським* (Мф. 4:13). *І, сівши до човна, Він переплинув, і до міста Свого прибув* (Мф. 9:1).

Це саме те місто, де майже дві тисячі років тому Христос закликав митаря Матфея до апостольського служін-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

ГЛАВА ВТОРАЯ

«Цари земные с кого берут пошлину или подати?»

Ну а пока мысленно перенесемся в Израиль. Представьте, что вы стоите на северо-западном побережье озера Кинерет (более известного как Генисаретское озеро, или Галилейское море) у самого входа в капернаумские раскопки. За этой территорией сейчас присматривают францисканские монахи, которые проводят здесь экскурсии для желающих. Надпись на английском языке гласит, что это и есть «город Иисуса», о котором говорит Евангелие от Матфея: *И, оставив Назарет, пришел и поселился в Капернауме приморском (Мф. 4:13). Тогда Он, войдя в лодку, переправился обратно и прибыл в Свой город (Мф. 9:1).*

Это именно тот город, где почти две тысячи лет назад Христос призвал мытаря Матфея к апостольско-

CHAPTER TWO

«From whom do the kings of the earth collect duty and taxes?»

Let's for a while carry over to Israel. So, imagine that you are standing on the northwestern shore of Kinneret Lake (better known as the Lake of Genesaret or the Sea of Galilee) at the very entrance to Capernaum excavations. This territory is now looked after by Franciscan monks who conduct guided tours for those who want. The inscription in English reads that this is the «city of Jesus», of which Gospel of Matthew says: *And leaving Nazareth, he came and dwelt in Capernaum, which is upon the sea coast (Mt 4:13). And having entered into the boat, He crossed the lake and arrived in His City (Mt 9:1).*

This is the city, where almost two thousand years ago Jesus called the tax collector Matthew to the apostol-

---

ня. Ось як говорить про це Священне Писання: *А коли Ісус звідти проходив, побачив чоловіка, на ймення Матфея, що сидів на митниці, та й каже йому: Іди за Мною! Той устав, і пішов услід за Ним* (Мф. 9:9). Про цю зустріч розповідають також євангелісти Марк і Лука, які покликаного Христом митаря називають Левієм. Скоріш за все, це було ймення Матфея, під яким він був відомий оточуючим. Сам же він повідомляє в Євангелії те ім'я, яке отримав після покликання до апостольства. Але на думку деяких тлумачів Священного Писання, вживане Лукою і Марком ім'я Левій було не власним ім'ям покликаного, а вказувало на його походження з коліна Левія. В подальшому оповіданні всі євангелісти називають капернаумського митаря Матфеєм.

Археологи знайшли в Капернаумі дорожній камінь з древнього шляху «Морської околиці», який з точки зору справляння мита та дорожнього податку слу-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

му служению. Вот как говорит об этом Священное Писание: *Проходя оттуда, Иисус увидел человека, сидящего у сбора пошлин, по имени Матфея, и говорит ему: следуй за Мною. И он встал и последовал за Ним* (Мф. 9:9). Об этой встрече рассказывают также евангелисты Марк и Лука, которые призванного Христом мытаря называют Левием. Скорее всего, это было прежнее имя Матфея, под которым он был известен окружающим. Сам же он сообщает в Евангелии то имя, которое получил после призвания к апостольству. Но по мнению некоторых толкователей Священного Писания, употребляемое Лукой и Марком имя Левий являлось не собственным именем призванного, а указывало на его происхождение из колена Левия. В дальнейшем повествовании все евангелисты называют капернаумского мытаря Матфеем.

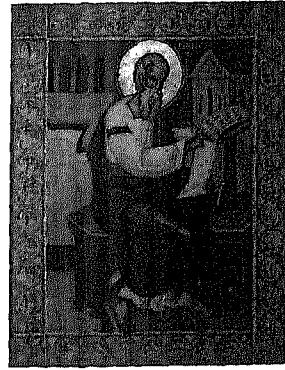
Археологи нашли в Капернауме дорожный камень с древнего пути «Морской околицы», который с точки зрения взимания пошлины и дорожного налога служил идеальным тор-

ic ministry. Here is how the Holy Scriptures write about it: *When Jesus passed from there, He saw a man, named Matthew who was in the tax booth, and told him: Follow Me. And he stood up and followed Him* (Mt 9:9). Evangelists Mark and Luke also tell about this meeting, and they name the tax collector called by Christ by the name Levi. Most likely, it was the former name of Matthew, under which he was known to other people around him. He himself says in the Gospel of the name, which he received after being called to apostolate. However, according to some commentators of the Holy Scriptures, the name of Levi used by Mark and Luke was not the personal name of the called man, but rather, identified him as being from the tribe of Levi. In the further narration, all Evangelists refer to the Capernaum tax collector as Matthew.

Archaeologists have found in Capernaum a road stone from the ancient ways of the «Sea environs», which in terms of collecting duties and road tax served as the perfect trade bridge between

---

жив ідеальним торговельним мостом між Африкою та Азією. Дорога проходила через кордон, близький до країни Геродота Антіпаса, тому це місце в той же час вважалося і місцем перетину кордону, яке охоронялося римською ротою, очолюваною відомим з євангельських текстів «капернаумським сотником». Поблизу розташовувався порт, тому цілком імовірно, що саме тут збирали портове і водне мито.

Знайдені в Капернаумі рибальські гачки, давила, млини, амфори, шпильки та гончарні вироби підтверджують наявність тут розвинених ремесел і торгівлі, які обкладалися господарськими, промисловими, споживчими та іншими податками. Під залишками центральної синагоги, наприклад, знайшли двадцять п'ять тисяч монет, які нагадують нам про запитання, поставлене на цьому місці Ісусом Петру щодо церковного мита: *Як ти думаєш, Симоне? Царі земні з кого беруть мито або податки: від синів своїх, чи чужих?* (Мф. 17:25).

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

говым мостом между Африкой и Азией. Дорога проходила через границу, близкую к стране Геродота Антипаса, потому это место в то же время считалось и местом пересечения границы, которое охранялось римской ротой во главе с известным по евангельским текстам «капернаумским сотником». Неподдалеку располагался порт, поэтому вполне вероятно, что именно здесь собирали портовую и водную пошлины.

Найденные в Капернауме рыбацкие крючки, давила, мельницы, амфоры, шпильки и гончарные изделия подтверждают наличие здесь развитых ремесел и торговли, которые облагались хозяйственными, промышленными, потребительскими и другими налогами. Под остатками центральной синагоги, например, нашли двадцать пять тысяч монет, которые напоминают нам о вопросе, заданном на этом месте Иисусом Петру относительно церковной пошлины: *Как тебе кажется, Симон? Цари земные с кого берут пошлины или подати? С сынов ли своих, или с посторонних?* (Мф. 17:25).

Africa and Asia. A road ran across the border close to the country of Herodotus Antipas, and that is why this place at the same time was considered a border crossing point, which was guarded by the Roman company headed by well-known in the Evangelical texts «Capernaum centurion». There was a port located nearby; therefore it's quite possible, that it was exactly here that port and water duties were collected.

Fishing hooks, presses, mills, amphorae, spools and potteries found in Capernaum confirm the presence of well-developed crafts and trade, which were subject to economic, industrial, consumer and other taxes. Under the remains of central synagogue, for example, twenty five thousand coins were found, which remind us of the question which Jesus raised at this place with Peter with regard to the church duty: *What do you think Simon? From whom do the kings of the earth collect duty and taxes – from their own sons or from others?* (Mt 17:25).

Всі ці незліченні археологічні знахідки і відкриття, разом з відомостями з історичних документів і розповідями Священного Писання, прямо чи побічно підтверджують, що саме в Капернаумі відбулася зустріч Спасителя і зневаженого людьми митаря, який став одним із найбільш ревних проповідників вчення Христа.

Все это множество археологических находок и открытий, наряду со сведениями из исторических документов и рассказами Священного Писания прямо или косвенно подтверждают, что именно в Капернауме состоялась встреча Спасителя и презираемого в народе мытаря, ставшего одним из наиболее ревностных проповедников учения Христа.

All these multiple archaeological finds and discoveries along with information from the historical documents and stories of the Holy Scriptures directly or indirectly confirm, that it was in Capernaum that the Savior met the tax collector who was despised by the people but who became one of the most zealous preachers of Christ's teachings.

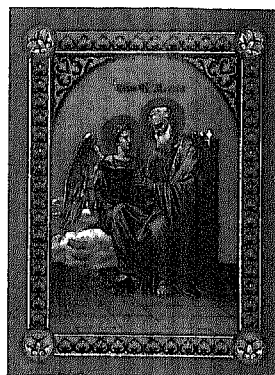
РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

«НЕ СТАГАЙТЕ НІЧОГО НАД ТЕ, ЩО ВАМ ЗВЕДЕНО»

Спочатку текст Євангелія (крім Євангелія від Матфея) був написаний грецькою мовою — мовою, яка з часів завоювань Близького Сходу Олександром Македонським була провідною мовою науки, торгівлі та адміністрування.

Вислів «біля мита» в оригіналі звучало «τὸ τελώνιον» а назва професії збирача мита — «τελώνης».

Відомі нам терміни «мито» і «податок» у давньогрецькій мові походять від слова «τέλος» яке має декілька значень — первісне «кінець, кордон, мета, розв'язка, результат» і придбане пізніше збірне значення надання послуг органами влади або фінансових виплат.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ГЛАВА ТРЕТЬЯ

CHAPTER THREE

**«Не взыскивайте
ничего сверх того,
что вам велено»**

**“Don’t collect any
more than you are
required to”**

Изначально текст Евангелия (кроме Евангелия от Матфея) был написан на греческом языке — языке, который со времен завоеваний Ближнего Востока Александром Македонским был ведущим языком науки, торговли и администрирования.

Originally the text of the Gospel (except for the Gospel of Matthew) was written in Greek language, the language which since the times of conquest of the Middle East by Alexander Macedonian was the leading language of science, trade and administration.

Высказывание «возле пошлины» в оригинале звучало «τὸ τελώνιον», а название профессии сборщика пошлины — «τελώνης».

The expression «at the duty» in the original sounded as «τὸ τελώνιον», and the profession of the tax collector — as «τελώνης».

Известные нам термины «пошлина» и «налог» в древнегреческом языке происходят от слова «τέλος», которое имеет несколько значений — изначальное «конец, граница, цель, развязка, результат» и приобретенное позже сборное значение предоставления услуг органами власти или финансовых выплат.

The words familiar to us, «duty» and «tax» in the ancient Greek language come from the root «τέλος», which has several meanings – the original one is «end, border, purpose, outcome, result», and also the later acquired the collective meaning of provision of services by the government agencies or financial payments.

Корінь «τέλος» вже в класичному періоді приєднався до дієслова «ώνέομαι» (тобто купувати, орендувати), так утворилося слово «τελώνης» в значенні «орендар мита та податку», потім «τελώνιον» перетворилося на слово «τελωνείο» що вживається у сучасній грецькій мові як митниця. Поняття «τελώνιον» споконвіку існувало в біблійному середовищі як професійна назва при позначенні слів «митне місце, митна стоянка, митниця». Але воно могло означати і платіжний чи перевірочний стіл, який ставився на перехрестях доріг, біля міської брами, в портах і на базарах. Така людина як Матфей офіційно «сиділа» на цьому місці. Була «τελώνης», тобто, була збирачем податей і платіжів, у тому числі митних.

Професія митаря є однією з найбільш згадуваних в Новому Заповіті. І більше половини цих згадок знаходяться в Євангелії від Матфея. Але тут простежується чітка межа між слова-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Корень «τέλος» уже в классическом периоде присоединился к глаголу «ὠνέομαι» (то есть покупать, арендовать), так образовалось слово «τελώνης» в значении «арендатор пошлины и налога», потом «τελώνιον» превратилось в слово «τελωνεῖο», которое употребляется в современном греческом языке как таможня. Понятие «τελώνιον» испокон веков существовало в библейской среде как профессиональное название при обозначении слов «таможенное место, таможенная стоянка, таможня». Но оно могло обозначать и платежный или проверочный стол, который ставился на перекрестках дорог, у городских ворот, в портах и на базарах. Такой человек как Матфей официально «сидел» на этом месте. Был «τελώνης», то есть был сборщиком податей и платежей, в том числе таможенных.

Профессия мытаря является одной из наиболее упоминаемых в Новом Завете. И больше половины этих упоминаний находятся в Евангелиях от Матфея. Но здесь прослеживается чёткая грань между словами

The root «τέλος» back during the classic period joined the verb «ὠνέομαι» (that is to buy, lease) such forming the word «τελώνης» meaning «leaseholder of duty and tax»; then «τελώνιον» changed into the word «τελωνεῖο», which is used in the modern Greek language for Customs office. The word «τελώνιον» for centuries existed in the Biblical environment as the professional term when defining the words «customs place, customs station, customs office». But it could also mean a payment or inspection desk which was put at the crossroads, at the city gates, ports and markets. Such a man as Matthew officially «sat» at this place. He was a «τελώνης», which means he was a collector of taxes and payments, including customs fees.

The profession of tax collector is one of the most frequently mentioned in the New Testament. Over a half of these references are in the Gospel of Matthew. But here there is a clear distinction between the words «τέλος»

ми «τέλος» і «κῆνος» (споріднене «census» — податок римському цезарю). Це ясно вказує на те, що біблійне розуміння мита застосовувалося щодо різних податків. Тобто воно не обов'язково означало збір «цезарського податку». Відповідно до досліджень Сходу, у Палестині часів Христа збирали не тільки пересувні, прикордонні, мостові та дорожні мита, але і споживчі податки. Наприклад, податок на зерно і худобу, на нерухомість, майно і промисел. Таким чином, існувала потреба у великій кількості збирачів податків, митарів, що, у свою чергу, пояснює, яким чином у порівняно невеликому Капернаумі на гостину до Матфея зібралося багато його друзів.

Але при цьому слід зауважити, що біблійні митарі не вважалися державними службовцями з юридичної точки зору. Сферою їх діяльності була торгівля. Вони, висловлюючись сучасною мовою, працювали в податково-орендній системі — найвище імперське казначейство, а

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

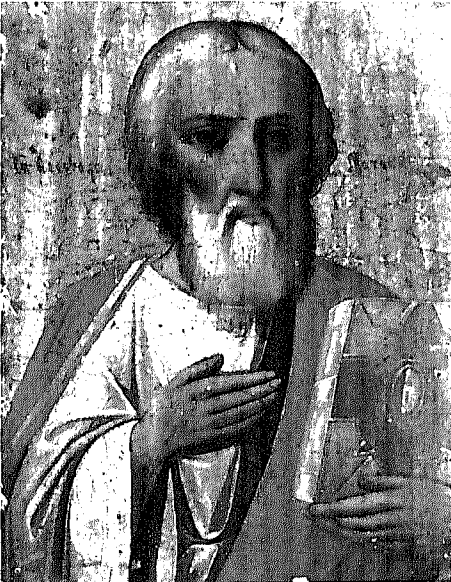

«Апостол Матфей»,
деталь, кінець XII ст., фреска,
Володимир,
Дмитрієвський собор

«Апостол Матфей»,
деталь, кінець XII в., фреска,
Владимир,
Дмитриевский собор

“Apostle Matthew”,
detail, the end of XII century,
fresco, Vladimir,
Dmytrii’s Cathedral

«Святой апостол Матфей»
ікона, дерево, левкас, олія,
II-га половина XIX ст.,
28,5 x 20,5 см

«Святой апостол Матфей»
ікона, дерево, левкас, масло,
II-я половина XIX в.,
28,5 x 20,5 см

“Apostle St. Matthew”,
icon, wood, gesso, oils, the II
part of XIX century,
28,5 x 20,5 cm

**«Апостол
і євангеліст Матвій»
середина XVII ст.,
Рівненська обл.,
с.Переброди**

*«Апостол
и евангелист Матвей»
середина XVII в.,
Ровенская обл.,
с.Переброды*

*“Apostle
and Evangelist Matthew”,
the middle of XVII
century, Rivne region,
Perebrodi village*

«Чотири євангелісти»

Ювеналій Мокрицький, 1973 р.,

Царська брама іконостаса в соборі святої Софії в Римі.

«Четыре евангелиста»

Ювеналій Мокрицький, 1973 г.,

Царские врата иконостаса в соборе святой Софии в Риме.

"Four Evangelists"

Juvenal Mokrytskyi, 1973,

Royal doors of the iconostasis in the Cathedral
of St. Sophia in Rome

«12 апостолив»
Новгородська таблиця

«12 апостолов»
Новгородская таблица

“The Twelve Apostles”
Novgorod plate

«Апостоли Матфей та Іуда»

«Апостолы Матфей и Иуда»

“Apostles Matthew and Judas”

«12 апостолив»

«12 апостолов»

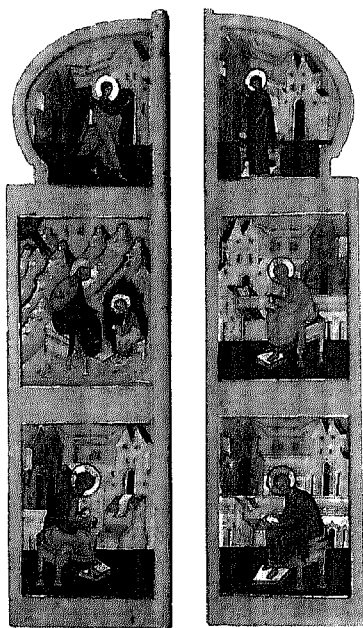
“The Twelve Apostles”

Святі Матфей та Феодосія»

«Святые Матфей и Феодосия»

“Sts. Matthew and Theodosia”

«Царські ворота»,
перша половина XVII ст.,
Північ Росії

«Царские врата»,
первая половина XVII в.,
Север России

«Royal doors»,
first half XVII c.,
Northern Russia

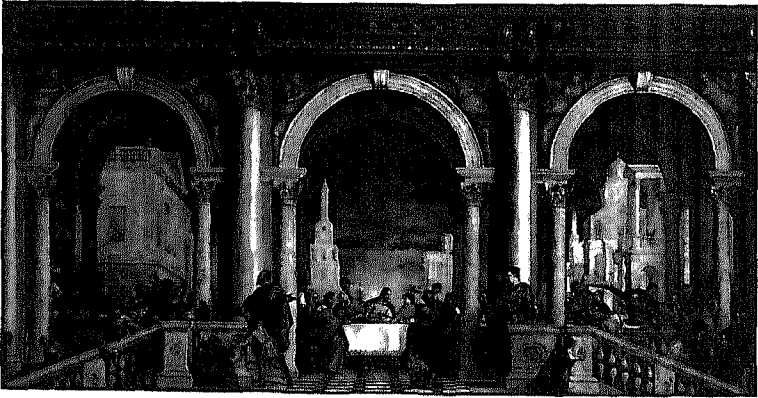

**«Евангеліст Матфей»,
Рембрандт, Лувр.**

*«Евангелист Матфей»,
Рембрандт, Лувр*

*"Evangelist Matthew",
Rembrandt, Louvre*

**«Гостина в будинку Левія»
Паоло Веронезе**

*«Пир в доме Левия»
Паоло Веронезе*

*«Feast in the house of Levi»
Paolo Veronese*

«Гостина в будинку Левія»
Паоло Веронезе, фрагмент

«Пир в доме Левия»
Паоло Веронезе, фрагмент

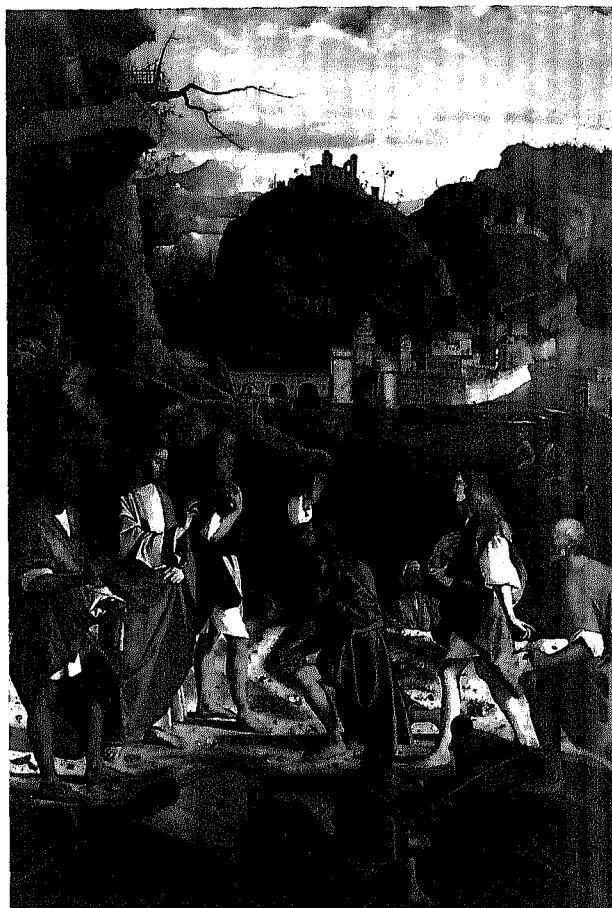
«Feast in the house of Levi»
Paolo Veronese,
the part of painting

«Покликання Петра та Андрія»
Доменіко Гірландайо, Ватикан, фреска

«Призвание Петра и Андрея»
Доменико Гирландайо, Ватикан, фреска

«Divine calling of the Apostles Peter and Andrew»
Dominic Ghirlandaio, Vatican, fresco

«Покликання Іакова та Іоанна»
Марко Базайті

*«Призванье Иакова и Иоанна»,
Марк Базайти*

«Divine calling of the James and
John», Marko Bazaiti

«Покликання Матфея», Марінус ван Роймерсвале
«Привзание Матфея» Маринус ван Роймерсвале
«Divine calling of Matthew» Marinus van Reymerswaele

«Покликання Матфея», Марінус ван Роймерсвале, фрагмент
«Привзание Матфея» Маринус ван Роймерсвале, фрагмент
«Divine calling of Matthew» Marinus van Reymerswaele, the part of painting

«Апостол Матфей з ангелом»
Караваджо 1602р., полотно, олія, 295 x 195 см

«Апостол Матфей с ангелом»
Караваджо 1602г., холст, масло, 295 x 195 см

"Apostle Matthew with the Angel",
Karavadzho, 1602, canvas, oils, 295 x 195 cm

«Покликання апостола Матфея», Караваджо, полотно, олія, 322 x 340 см
«Привзвание апостола Матфея», Караваджо, холст, масло, 322 x 340 см
“Divine calling of the Apostle Matthew”, Karavadzho, canvas, oils, 322 x 340 cm

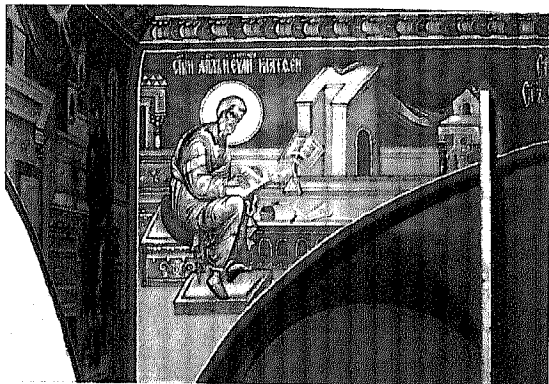
«Мучеництво апостола Матфея»
Караваджо 1599-1600 рр.,
полотно, олія 323 x 343 см
«Мученичество апостола Матфея»
Караваджо, 1599-1600 гг.,
холст, масло, 323 x 343 см
“Apostle Matthew's martyrdom”,
Karavadzho, 1599-1600,,
canvas, oils, 323 x 343 cm

«Апостол Матфей»

«Апостол Матфей»

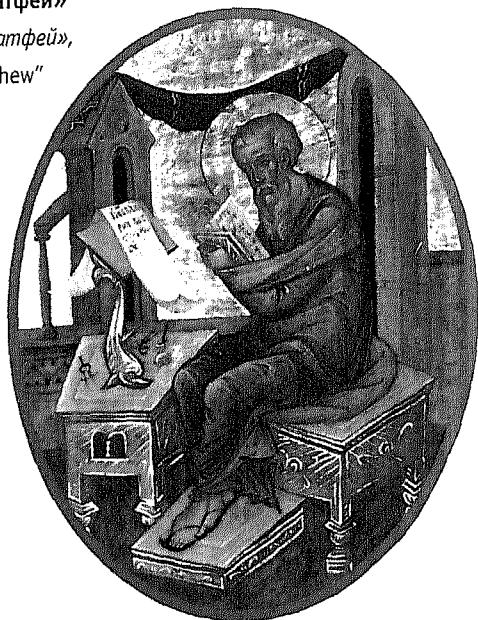
"Apostle Matthew"

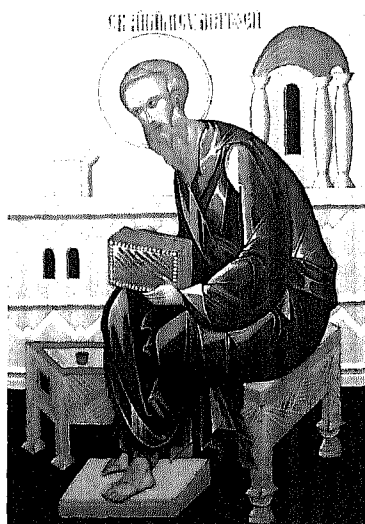
«Евангелист Матфей»
«Евангелист Матфей»,
“Evangelist Matthew”

«Євангеліст Матфей»
«Евангелист Матфей»,
"Evangelist Matthew"

«Євангеліст Матфей»
«Евангелист Матфей»
"Evangelist Matthew"

«Апостол Матфей»
«Апостол Матфей»
"Apostle Matthew"

«Апостоли Павло та Матфей»,
1195 р., фреска, Володимир,
Дмитрієвський собор

«Апостолы Павел и Матфей»,
1195 г., фреска, Владимир,
Дмитриевский собор

“Apostles Paul and Matthew”,
1195, fresco, Vladimir,
Dmytrii’s Cathedral

«Святий апостол та євангеліст Матфей»
мініатюра з Євангелія, кін. XIII ст.,
Санкт-Петербург, Публічна бібліотека

*«Святой апостол и евангелист
Матфей» миниатюра из Евангелия,
кон. XIII в., Санкт-Петербург,
Публичная Библиотека*

*“Apostle and Evangelist St. Matthew”
miniature from the Gospel,
the end of XIII century,
St. Petersburg, the Public Library*

«Апостол та євангеліст Матфей»
Мануїл Панселін, XIII ст., фреска, Собор
Протата в Карее (Афон)

*«Апостол и евангелист Матфей»
Мануил Панселин, XIII в., фреска,
Собор Протата в Карее (Афон)*

*“Apostle and Evangelist Matthew”
Manuel Panselin, XIII century,
fresco, Protat’s Cathedral in Kariaea
(the Holy Mt. Athos)*

«Святий апостол та євангеліст Матфей»
ікона, поч. XIV ст., Охрид,
Церква св. Климентія

*«Святой апостол и евангелист
Матфей» икона, нач. XIV в., Охрид,
Церковь св. Климентия*

*“Apostle and Evangelist St. Matthew”,
icon, the beginning of XIV century,
Ohrid, the Church of St. Clementii*

«Святий апостол та євангеліст Матфей»,
ікона, XIV ст., Афон,
монастир Хіландар

*«Святой апостол и евангелист Матфей»
икона, XIV в., Афон,
монастырь Хиландар*

*“Apostle and Evangelist St. Matthew”,
icon, XIV century, the Holy Mt. Athos,
Khilandar Monastery*

**«Євангеліст Матфей та Софія
Премудрість» ікона, фрагмент царських
ворот, II-га пол. XV ст.**

*«Євангелист Матфей и София
Премудрость» икона, фрагмент царских
ворот, II-я пол. XV в.*

*“Evangelist Matthew and the Divine
Wisdom”, icon, the fragment of the Royal
doors, the II part of XV century*

«Святой апостол и евангелист Матфей»

икона, фрагмент царских врат, дерево (овал), шпонка врззна наскрізна. Паволока, левкас, темпера, золочіння, I-ша пол. XIX ст., 31,0 x 25,5 x 1,7 см

«Святой апостол и евангелист Матфей»

икона, фрагмент царских врат, дерево (овал), шпонка врззня сквозная. Паволока, левкас, темпера, золочение, I-я пол. XIX в., 31,0 x 25,5 x 1,7 см

"Apostle and Evangelist St. Matthew", icon, the fragment of the Royal doors, wood (oval), driving through key. Canvas, gesso, tempera, gilding, the I part of XIX century, 31,0 x 25,5 x 1,7 cm

«Евангелист Матфей» ікона, між

1814 и 1822 рр., дерево, дві врзні паралельні и торцьові шпонки, паволока, левкас, темпера, золочіння, 55,7 x 33,0 x 2,3 см, Єкатерининський музей образотворчих мистецтв

«Евангелист Матфей» ікона, между 1814 и 1822 гг., дерево, две врзные параллельные и торцовые шпонки, паволока, левкас, темпера, золочение, 55,7 x 33,0 x 2,3 см, Екатеринбургский Музей Изобразительных Искусств

"Evangelist Matthew", icon, 1814 – 1822, wood, two driving parallel and butt keys, canvas, gesso, tempera, gilding, 55,7 x 33,0 x 2,3 cm, the Art Museum of St. Catherine

«Святой апостол та євангеліст Матфей»

деталь, царські ворота, сер. XX ст., 28 x 39 см, Франція, Нойзі-ле-Гранд, Церква на честь ікони Божої Матері "Всіх скорбних Радість"

«Святой апостол и евангелист Матфей» деталь, царские врата, середина XX в., 28 x 39 см, Франция Нойзи-ле-Гранд, Церковь в честь иконы Божией Матери "Всех скорбящих Радость"

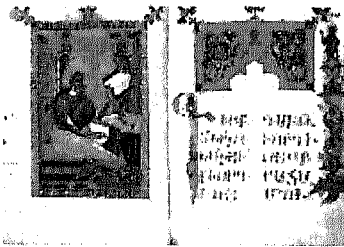
"Apostle and Evangelist St. Matthew", detail, Royal doors, the middle of XX century, 28 x 39 cm, France, Noizi-le-Grand, the Church in honour of Mother of God icon "All Mourners Joy"

«Євангеліст Матфей»,
мініатюра з Євангелія, пергамент,
1053 р.

«Евангелист Матфей»,
миниатюра с Евангелия, пергамент,
1053 г.

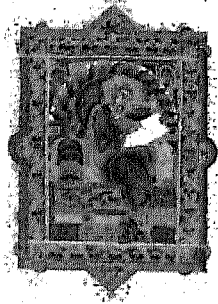
“Evangelist Matthew”,
miniature from the Gospel, parchment,
1053

«Святий апостол та євангеліст Матфей та титул Євангелія від Матфея»,
мініатюра, пергамент, XIII ст.

«Святой апостол и евангелист Матфей и титул Евангелия от Матфея»
миниатюра, пергамент, XIII в.

“Apostle and Evangelist St. Matthew and the title of the Gospel according to St. Matthew”,
miniature, parchment, XIII century

«Євангеліст Матфей»
Акоп Джугаєці, мініатюра з Євангелія,
1610 р., 24,5 x 17,5 см

«Евангелист Матфей»
Акоп Джугаеци, миниатюра из Евангелия,
1610 г., 24,5 x 17,5 см

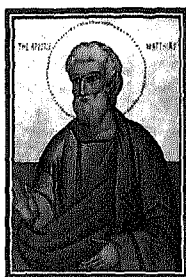
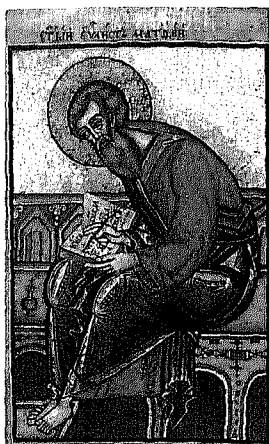
“Evangelist Matthew”
Акоп Dzhuhaietsi, miniature from the Gospel,
1610, 24,5 x 17,5 см

«Ангел. Символ євангеліста Матфея»
мініатюра з Євангелія (діаметр 17 см),
пергамент, темпера, кін. XIV – поч. XV ст.

«Ангел. Символ евангелиста Матфея»
миниатюра из Евангелия, (диаметр 17 см),
пергамент, темпера, кон. XIV – нач. XV в.

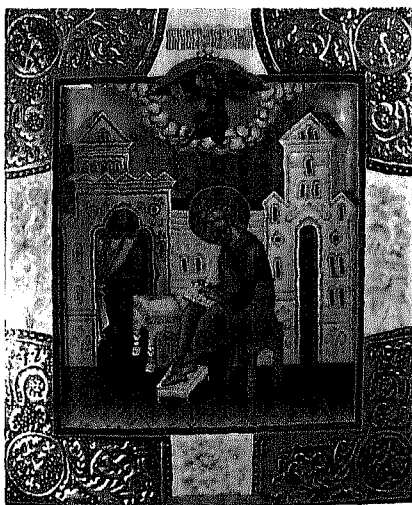
“Angel. Symbol of the Evangelist Matthew”,
miniature from the Gospel, (diameter is 17
cm), parchment, tempera, the end of XIV
century – beginning of XV century

«Апостол Матфей»

«Апостол Матфей»

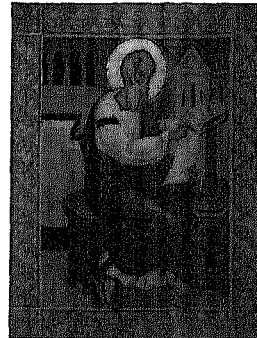
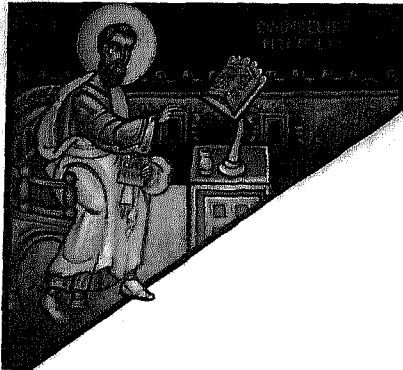
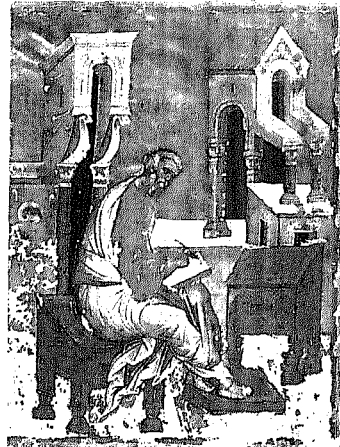
"Apostle Matthew"

«Святой Матфей»,
ікона, Москва

«Святой Матфей»,
ікона, Москва

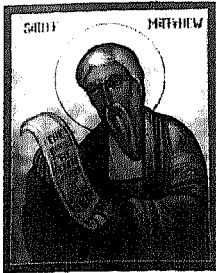
"St. Matthew"
іcon, Moscow

«Евангелист Матфей»

«Евангелист Матфей»,

“Evangelist Matthew”

«Святой Апостол Матфей»

«Святой Апостол Матфей»

“St. Apostle Matthew”

«Апостол и Євангеліст Святой Матфей»

«Апостол и Євангеліст Святой Матфей»

“Apostle and Evangelist St. Matthew”

«Святой Євангеліст Матфей»

«Святой Євангеліст Матфей»

“St. Evangelist Matthew”

«Апостол Матфей»
ікона, дерево, левкас,
початок XVIII ст.

«Апостол Матфей»
икона, дерево, левкас,
начало XVIII в.

“Apostle Matthew”,
icon, wood, gesso, the
beginning of XVIII century

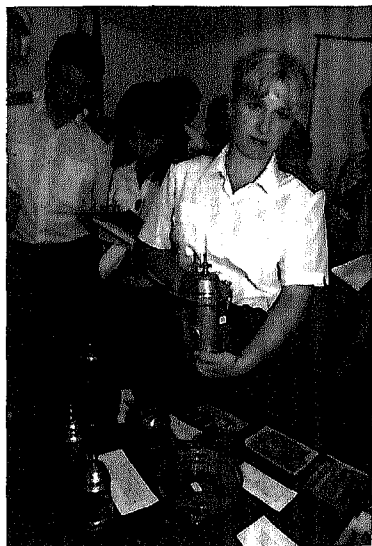
«Євангеліст Матфей», ікона, дерево, левкас, полотно, олія, XIX ст.

«Евангелист Матфей», икона, дерево, левкас, холст, масло, XIX в.

“Evangelist Matthew”, icon, wood, gesso, canvas, oils, XIX century

ЛИТНИЦЯ ПОВЕРТАЄ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДУ ЇГО СВЯТИНИ

Таможня возвращает украинскому народу его святыни
Customs returns to Ukrainian people their holy things

ЛИТНИЦА ПОВЕРТАЄ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДУ ЙОГО СВЯТИНИ

Таможня возвращает украинскому народу его святыни
Customs returns to Ukrainian people their holy things

«τέλος» и «κῆνσος» (родственное «census» — налог римскому цезарю). Это ясно указывает на то, что библейское понимание пошлины применялось относительно разных налогов. То есть оно не обязательно означало сбор «цезарского налога». Согласно исследованиям Востока, в Палестине времён Христа собирались не только передвижные, пограничные, мостовые и дорожные пошлины, но и потребительские налоги. Например, налог на зерно и скот, на недвижимость, имущество и промысел. Таким образом, существовала потребность в большом количестве сборщиков податей, мытарей, что, в свою очередь, объясняет, каким образом в сравнительно небольшом Капернауме на пир к Матфею собралось много его друзей.

Но при этом следует заметить, что библейские мытари не считались государственными служащими с юридической точки зрения. Сферой их деятельности была торговля. Они, выражаясь современным языком, работали в налогово-арендной системе — наивысшее имперское казначейство, а так-

and «κῆνσος» (it is cognate to the word «census» a tax to the Roman Caesar). This clearly indicates that Biblical understanding of duty was applied to different taxes. That is, it did not necessarily mean «Caesar's tax». According to the research of the East, in Palestine at the days of Christ they collected not only transportation, border, bridge and road fees but also consumer taxes. For example, a tax on grain and livestock, on real estate, property and crafts. Thus, there was a need for a large number of tax collectors, publicans, which, in turn, explains how in comparatively small town of Capernaum the feast at Matthew's brought together many of his friends.

At this point, it is important to mention that the biblical tax collectors were not considered to be governmental officials (public servants) from a legal standpoint. The area of their activity was trade. They, in modern language, worked in the tax-rental system — the supreme

також «обласні» та «районні» фінансові установи здавали в оренду приватним підприємцям право на збір податків. Ця система за римського панування перетворилася на дуже прибуткове заняття завдяки орендним товариствам, які бажали отримати ще й додатковий прибуток окрім виплачених їм вперед орендних сум. Отримати такий додатковий прибуток митарі могли тільки одним шляхом — самовільно стягуючи якісь «надбавки» окрім законного податку.

Таким чином, невідповідність фінансових законів, відсутність усякого контролю з боку влади в результаті призвели до таких вимог, які навіть цезар Нерон вважав «immodestia», тобто «надмірними». Такі зловживання спостерігалися, в першу чергу, у діяльності великих орендарів і, відповідно, впливали і на малих, аж до простих митарів із Капернаума.

Зважаючи на такий стан справ у сфері збору податків, можна зрозуміти, чому іудеї

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

же «областные» и «районные» финансовые учреждения сдавали в аренду частным предпринимателям право на сбор налогов. Эта система при римском владычестве превратилась в очень прибыльное занятие благодаря арендным обществам, которые желали получить ещё и дополнительную прибыль кроме выплаченных им вперед арендных сумм. Получить такую дополнительную прибыль мытари могли только одним путём — самовольно взимая некие «надбавки» помимо законного налога.

Таким образом, несоответствие финансовых законов, отсутствие какого-либо контроля со стороны властей в результате привели к таким требованиям, которые даже цезарь Нерон считал «immodestia», то есть «чрезмерными». Такие злоупотребления наблюдались, в первую очередь, в деятельности крупных арендаторов, и, соответственно, влияли и на малых, вплоть до простых мытарей из Капернаума.

Принимая во внимание такое положение дел в сфере сбора налогов, мож-

imperial treasury, and also «regional» and «district» financial institutions rented out the right to collect taxes to private businessmen. This system under Roman rule turned into a very profitable business due to rental companies who wanted to receive an additional profit on top of the advanced rental payments. There was only one way for the tax collectors to receive such additional profit – by illegally charging some “allowances” on top of the legitimate tax.

Thus, the disparity of financial laws, lack of any control on the part of authorities resulted in such requirements, which even Caesar Nero considered «immodestia», that is «excessive». Such abuses were observed primarily in the activities of the major leaseholders and consequently affected small, and simple, tax collectors in Capernaum.

Things being as they were in the area of tax collection one can understand

---

з таким презирством і ненавистю ставилися до митарів. Зрозумілими стають і слова святого Іоанна Хрестителя, сказані ним у відповідь на запитання митників, що робити для досягнення Царствія Божого: А він їм казав: *Не стягайте нічого над те, що вам звелено* (Лк. 3:13). А солдатам, які зазвичай були присутні при збиранні податків, сказав: *Нікого не кривдьте, ані не оскаржайте фальшиво, удовольняйтесь платнею своєю* (Лк. 3:14).

но понять, почему иудеи с таким презрением и ненавистью относились к мытарям. Понятными становятся и слова святого Иоанна Крестителя, сказанные им в ответ на вопрос мытарей, что делать для достижения Царствия Божия: *Он же сказал им: ничего больше положенного вам не взыскивайте* (Лк. 3:13). А солдатам, которые обычно присутствовали при сборе налогов, сказал: *не вымогайте доносами и довольствуйтесь своим жалованием* (Лк. 3:14).

why the Jews treated tax collectors with such contempt and hatred. And the words by St. John the Baptist become clear, when he said in response to the question of the tax collectors what they should do to reach the Kingdom of God: *He told them: don't collect any more than you are required to* (Lk 3:13). And to the soldiers who were present at collection of taxes he said: *Don't extort money and don't accuse people falsely – be content with your pay* (Lk 3:14).

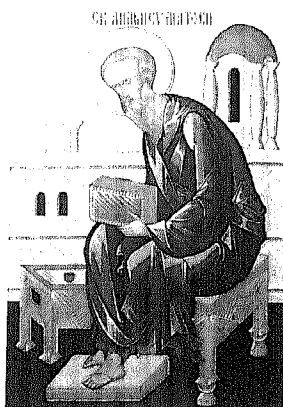

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

ВІРА ВИМАГАЄ ПЕРЕБОРОТИ НЕВПЕВНЕНІСТЬ

При першому знайомстві з євангельськими текстами може здатися, що головна подія в житті Матфея відбулося спонтанно. Біблія, як ви пам'ятаєте, про це пише дуже коротко: Матфей сидів на митниці, Ісус, проходячи поруч, сказав йому: *Іди за Мною!* Той устав, і пішов слідом за Христом.

Але вся удавана спонтанність ситуації навряд чи є такою насправді. До часу покликання апостола Матфея Христос вже був відомий в народі як великий Учитель. Багато хто вже тоді визнавав Його Месією, який прийшов урятувати Ізраїль. Природно припустити, що і Матфей багато чув про вчення Господа, можливо, навіть слухав Його проповіді. Адже Капернаум називається в Євангелії «містом Христа». Можемо припустити, що зміни у душі ми-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ

CHAPTER FOUR

Вера требует перебороть неуверенность

Faith requires the ability to overcome uncertainty

При первом знакомстве с евангельскими текстами может показаться, что главное событие в жизни Матфея произошло спонтанно. Библия, как вы помните, об этом пишет очень кратко: Матфей сидел у сбора пошлин, Иисус, проходя рядом, сказал ему: *Иди за Мной!* Тот встал и пошел вслед за Христом.

Но вся кажущаяся спонтанность ситуации вряд ли представляется таковой на самом деле. Ко времени призвания апостола Матфея, Христос уже был известен в народе, как великий Учитель. Многие уже тогда почитали Его Мессией, пришедшим спасти Израиль. Естественно предположить, что и Матфей много слышал об учении Господа, возможно, даже слушал Его проповеди. Ведь Капернаум называется в Евангелии «городом Христа». Можем пред-

When reading the Evangelic texts for the first time, it might seem that the main event in Matthew's life happened spontaneously. As you remember, Bible writes about this very briefly, *Matthew sat at the tax collection booth, and Jesus passing by told him: Follow Me!* He got up followed Christ.

However, the whole seeming spontaneity of the situation in reality is hardly true. By the time when Matthew was called as an apostle, Christ was already known among people as a great Teacher. Even then, many considered Him as the Messiah who came to save Israel. It would be natural to suggest, that Matthew as well had heard a lot about the teachings of the Lord, maybe even listened to His preaching. As in the Gospel Capernaum is referred to as «the city of Christ», we can assume, that

---

таря відбувалися поступово, вантаж гріховного життя все більше тиснув на нього, і, нарешті, був потрібен лише якийсь поштовх, аби довершити перетворення його душі. І цим поштовхом стали саме слова Господа, коли Він особисто звернувся до зневаженого усіма грішника, закликаючи його слідувати за Богом.

Але, навіть, якщо все це так, навіть якщо зміна способу життя Левія-Матфея була поступовою, не миттєвою, це в жодній мірі не зменшує рішучості митаря слідувати за Христом. Ми пам'ятаємо з Євангелія історію про багатого юнака, який виконував всі приписи Закону, сам прийшов до Христа шукати шляхи досконалості, але, тим не менш, не пішов за Спасителем, пошкодувавши свого багатства. І наскільки разуче відрізняється вчинок Матфея, який, здавалося б, залишив заради наживи віру своїх батьків, став ізгоєм серед власного народу, але на перший поклик Ісуса пішов услід за Ним.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

положить, что изменения в душе мытаря происходили постепенно, груз греховной жизни всё больше давил на него, и, наконец, требовался лишь какой-то толчок, чтобы довершить преобразование души Матфея. И этим толчком стали именно слова Господа, лично обратившегося к презираемому всеми грешнику, призывая его следовать за Богом.

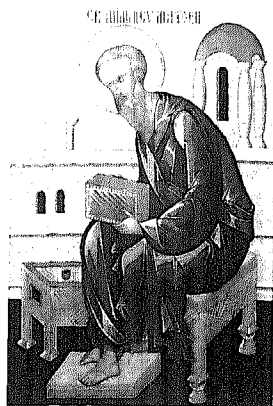
Но даже если всё это так, даже если изменение образа жизни Левия-Матфея было постепенным, не моментальным, это ни в коей мере не умаляет решимости мытаря следовать за Христом. Мы помним из Евангелия историю о богатом юноше, который исполнял все предписания Закона, сам пришёл ко Христу искать пути совершенства, но, тем не менее, не пошел за Спасителем, пожалев своего богатства. И насколько разительно отличается поступок Матфея, который, казалось бы, оставил ради наживы веру своих предков, стал изгоем среди собственного народа, но по первому зову Иисуса пошёл вслед за Ним.

changes in the heart of the tax collector had taken place gradually, the burden of sinful life was increasingly pressing upon him, and finally he only needed an impulse to complete the transformation of Matthew's soul. And it was the words of the Lord, who personally appealed to the despised by everybody sinner and urged Him to follow the God, that became this impulse.

But even if all this is true, and even if the change in the life style of Levi-Matthew was gradual, not instantaneous, it in no way diminishes the determination of tax collector to follow Christ. We remember the Gospel story about a rich young man, who fulfilled all the requirements of the Law, and he came to Christ to seek ways of perfection, but nevertheless, he did not follow the Savior, taking pity on his wealth. And how very different is the deed of Matthew, who apparently left the faith of his ancestors for the sake of profit, became an outcast among His own people, but at the first call of Jesus followed Him.

Згідно з деякими тлумачами Євангелія, Матфей, почувши слова Христа, підвівся настільки раптово, що казовий стіл перекинувся, а зібрані монети розсипалися. Сучасній людині вдвічі важче осмислити вчинок Матфея. Тим більш важко зрозуміти його нехристиянину. Як сталося так, що людина миттєво залишила працю усього свого життя? Невже у чоловіка не було ніяких сумнівів у правильності свого вчинку? Чому він вирішив не просто зробити своє життя більш моральним, а кардинально змінити його?

Безумовно, Матфей, подібно до нас, боровся з невпевненістю, швидше за все, його теж охоплювали сумніви. Але слова Христа переконали його в тому, що перед ним стоїть істинний Син Божий, Той, Хто прийшов врятувати людей від гріха. І, зрозумівши це, митар більше не роздумує. Він не вимагає, подібно апостолу Фомі, жодних чудес, він не чекає, подібно до первосвящеників, що Христос виявить Свою могутність і пере-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

Согласно некоторым толкователям Евангелия, Матфей, услышав слова Христа, встал настолько внезапно, что кассовый стол опрокинулся, а собранные монеты рассыпались. Современному человеку вдвойне тяжело осмыслить поступок Матфея. Тем более тяжело понять его нехристианину. Как случилось так, что человек в одно мгновение оставил труд всей своей жизни? Неужели у него не было никаких сомнений в правильности своего поступка? Почему он решил не просто сделать свою жизнь более нравственной, а кардинально изменить её?

Несомненно, Матфей, подобно нам, боролся с неуверенностью, скорее всего, его тоже одолевали сомнения. Но слова Христа убедили его в том, что перед ним стоит истинный Сын Божий, Тот, кто пришёл спасти людей от греха. И, поняв это, мытарь больше не раздумывает. Он не требует, подобно апостолу Фоме, каких-то чудес, он не ждёт, подобно первосвященникам, что Христос явит Своё могущество и убедит всех в истинности

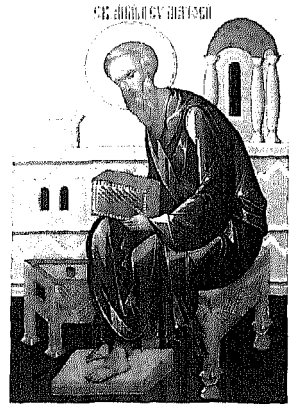
According to some commentaries on the Gospel, Matthew having heard the words of Christ, rose so suddenly that cash-desk was overturned and the collected coins were scattered. It is twice as difficult for a modern person to comprehend the deed of Matthew. All the more, it is hard for a non-Christian to understand it. How could it be, that a man left all his life's work in one moment? Didn't he have doubts in the correctness of his deed? Why did he decide to not only make his life more moral, but to change it fundamentally?

No doubt, Matthew, like us, struggled with uncertainty, and most likely, He was assailed by doubts. But the words of Christ convinced him that he faced the true Son of God, the One who came to save people from sin. And realizing this, the tax collector is no longer thinking. He does not demand any miracles, like Apostle Thomas, He does not expect, like the high-priests, that Christ will reveal His power and will convince every-

конає всіх в істинності Свого Божества. Для Матфея досить того, що Месія звернувся до нього, грішника, і покликав слідувати за Собою.

І віра митаря була щедро нагороджена: він став одним з найближчих учнів Ісуса, слухав Його промови, дослухався Його настанов, був присутній при чудесах. Він побачив усі ті великі справи, які навіть не просив бачити. Скромний митар з Капернаума став одним з найбільших проповідників Євангелія Христового. Покликаний Христом, він незабаром сам вже закликав інших до Нього, пропонуючи людям йти шляхом досконалості.

На мініатюрах в древніх списках Євангелія ми можемо бачити перетворення митаря на апостола-євангеліста: стіл, за яким митар збирав мито, на цих мініатюрах стає письмовим столом, і ось уже колишній митар на прохання перших християн записує історію благовістя Христового, викладаю-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

Своего Божества. Для Матфея достаточно того, что Мессия обратился к нему, грешнику, и позвал следовать за Собой.

И вера мытаря была щедро вознаграждена: он стал одним из ближайших учеников Иисуса, слушал Его речи, внимал Его наставлениям, присутствовал при чудесах. Он увидел все те великие дела, которые даже не просил видеть. Скромный мытарь из Капернаума стал одним из величайших проповедников Евангелия Христова. Призванный Христом, он вскоре сам уже призывал других к Нему, предлагая людям идти по пути совершенства.

На миниатюрах в древних списках Евангелия нам представляется превращение мытаря в апостола-евангелиста: стол, за которым мытарь собирал пошлину, на этих миниатюрах становится письменным столом, и вот уже бывший мытарь по просьбе первых христиан записывает историю благовестия Христова, изла-

one of the truth His divinity. It is enough for Matthew that the Messiah appealed to Him, a sinner, and called to follow Him.

And faith of the tax collector was generously rewarded: He became one of the closest disciples of Jesus, listened to His sermons, followed His instructions, and was present at the miracles. He saw all those great things, which He even didn't ask to see. The modest tax collector of Capernaum became one of the greatest preachers of the Gospel of Christ. Called by Christ, he himself was soon calling others to follow the God, offering people to take the path of perfection.

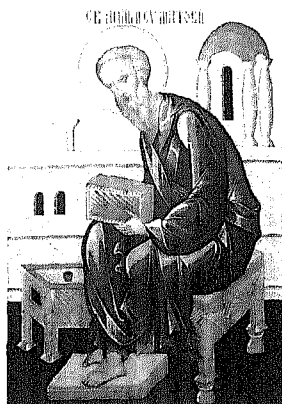
On the miniatures in the ancient records of the Gospel we can see the transformation of the tax collector into the Apostle-Evangelist; a desk, at which the tax collector collected duties turns into the writing table, and here the former publican writes down at request of the first Christians the history of preaching by Christ, writing on script

---

чи на свитку все те, що чув від Господа в дні Його земного життя...

Матфей ще сидить нібито за «касовим столом» перед «митними воротами». Але їм рухає вже не жадоба грошей або слави. Він з любов'ю описує життя і спокутний подвиг Учителя.

Церква вчить, що Священне Писання написано людьми, керованими Духом Святим. З безсумнівною ясністю ми бачимо це у євангельському оповіданні, записаному апостолом Матфеєм. Воно несе в собі відбиток колишньої професії апостола — він впевнено говорить про будь-як фінансові справи, про різні аспекти життя євреїв, як, наприклад, про виплату церковного податку, про схований в риллі скарб, про випадок з перлами, про прощення боргів, про злого слугу, про таланти... Ясніше, ніж будь-який з євангелістів, Матфей розкриває корисливий, грошовий мотив зради Іуди, показуючи жадібність, яка відштовхує від Бога і приводить до гріха.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

гая на свитке всё то, что слышал от Господа в дни Его земной жизни...

Матфей еще сидит якобы за «кассовым столом» перед «таможенными воротами». Но им движет уже не жажда денег или славы. Он с любовью описывает жизнь и искупительный подвиг Учителя.

Церковь учит, что Священное Писание написано людьми, руководимыми Духом Святым. С несомненной ясностью мы видим это в евангельском повествовании, записанном апостолом Матфеем. Оно несёт в себе отпечаток прежней профессии апостола — он уверенно говорит о любых финансовых делах, о различных аспектах жизни евреев, как, например, о выплате церковного налога, о спрятанном в пашне сокровище, о случае с жемчугами, о прощении долгов, о злом слуге, о талантах... Яснее, чем любой из евангелистов, Матфей раскрывает корыстный, денежный мотив измены Иуды, показывая жадность, которая отталкивает от Бога и приводит ко греху.

everything he had heard from the Lord during His earthly Life...

Matthew still sits as if at the «cash-desk» in front of the «customs gates». But He is no longer driven by thirst for money or fame. He lovingly describes the life and the redemptive acts of the Teacher.

The Church teaches, that the Holy Scripture was written by people guided by the Holy Spirit. With obvious clarity we see this in the Gospel narration written down by the Apostle Matthew. It bears an imprint of the former profession of the Apostle — He talks with confidence about various financial matters, about different aspects of Jews' life, such as about payment of church tax, about treasure hidden in the plowed field, about the case with pearls, about forgiveness of debts, about an evil servant, about talents... More clearly than any of the Evangelists, Matthew reveals the mercenary, monetary motive of betrayal by Judas, showing the greed that puts off from God and leads to sin.

Тільки Матфей розповідає нам про те, як підкупили за «великі гроші» ієрусалимських охоронців могил. І саме його опис стає найбільш цікавим для критичного читача, коли в останньому розділі Євангелія Матфей розповідає про те, що навіть дехто з учнів сумнівався у воскресінні. Поки Ісус знову не з'явився серед них. Так саме через митаря-апостола ми дізнаємося про те, що Господь прийме до себе і тих, що сумніваються. Якщо вони посправжньому шукають Бога. Адже щира віра може перемогти будь-яку невпевненість, що хорониться у душі людини.

Только Матфей рассказывает нам о том, как подкупили за «большие деньги» иерусалимских охранников могил. И именно его описание становится наиболее интересным для критического читателя, когда в последнем разделе Евангелия Матфей рассказывает о том, что даже кто-то из учеников сомневался в воскресении. Пока Иисус опять не появился среди них. Так именно через мытаря-апостола мы узнаем о том, что Господь примет к себе и тех, которые сомневаются. Если они по настоящему ищут Бога. Ведь искренняя вера может победить любую неуверенность, таящуюся в душе человека.

Only Matthew tells us about how the Jerusalem guards of graves were bribed with the «big money». And it is his description that becomes the most interesting for a critical reader, when in the last chapter of the Gospel Matthew tells that even some of the disciples doubted the resurrection. Until Jesus again appeared among them. So it is through the tax collector-Apostle we learn that the Lord will also receive those who doubt if they are truly seeking God. After all, sincere faith can overcome any uncertainty lurking in the human soul.

РОЗДІЛ П'ЯТИЙ

АНГЕЛ. АПОСТОЛ. ПОСЛІДОВНИК

Той, кого цікавлять зображення Матфея в християнських творах мистецтва, не міг не звернути увагу на те, що дуже часто апостол Матфей зображується на іконах з Ангелом.

Всі ці зображення походять до стародавньої іконописної традиції. Відповідно до неї кожен із чотирьох євангелістів зображується на іконі з живою істотою. У цих зображеннях є глибокий символізм, і уважна людина помітить відповідність іконописних зображень змісту євангельських оповідань. Так апостол Лука зображується завжди з тельцем. Телець у Старому Заповіті був жертвовною твариною. І Євангеліє від Луки показує, в першу чергу, служіння Христа як Первосвященника і Його Хресну Жертву, принесену за весь світ. Лев поруч з апостолом Марком вказує на

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

ГЛАВА ПЯТАЯ

Ангел. Апостол. Последователь

Тот, кого интересуют изображения Матфея в христианских произведениях искусства, не мог не обратить внимания на то, что очень часто апостол Матфей изображается на иконах и картинах рядом с Ангелом.

Все эти изображения восходят к древней иконописной традиции. Согласно ей, каждый из четырех евангелистов изображается на иконе с живым существом. В этих изображениях есть глубокий символизм, и внимательный человек заметит соответствие иконописных изображений содержанию евангельских повествований. Так, апостол Лука изображается всегда с тельцом. Телец в Ветхом Завете был жертвенным животным. И Евангелие от Луки показывает, в первую очередь, служение Христа как Первосвященника и Его Крестную Жертву, принесённую за весь мир. Лев рядом с апо-

CHAPTER FIVE

Angel. Apostle. Follower

People interested in the images of Matthew in the Christian works of art, can't help but pay attention to the fact that very often the Apostle Matthew is depicted in icons and pictures next to an Angel.

All these images date back to ancient icon painting tradition. According to it, each of the four Evangelists is represented in icons with the person. These images bear a deep symbolism and an attentive person will notice compliance between iconic images and the content of the Evangelic narrations. Thus, Apostle Luke is always portrayed with a bull. The bull in the Old Testament was a sacrificial animal. And the Gospel of Luke shows in the first place the ministry of Christ as a high-priest and His Sacrifice on the Cross made for the entire world. The lion next to Apostle Mark points to the

царський характер служіння Ісуса, на ту владу, з якою Він здійснював Свій земний шлях. Орел на зображеннях апостола Іоанна безсумнівно нагадає нам про те піднесе не богослов'я, яке міститься в Євангелії від Іоанна, про ширяння його думки у висотах християнського світогляду. А апостол Матфей зображується звичайно з Ангелом, що має вигляд людини. Це вказує на зовсім інший характер його Євангелія. Як вже говорилося, колишній митар писав свою розповідь для іудеїв, знайомих зі Священним Писанням. Тому він, у першу чергу, намагався показати те, що Христос був тим справжнім Посланником Божим, на якому здійснилися всі пророцтва про Месію, дані Богом обраному народу в Старому Заповіті.

Це багатогранне і багатостороннє символічне відображення розвивається століттями. У монастирському мистецтві, у розпису кодексів, на саркофагах, мозаїках, фресках, церковних воротах і вікнах. На

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

столом Марком указывает на царский характер служения Иисуса, на ту власть, с которой Он совершал Свой земной путь. Орел на изображениях апостола Иоанна, несомненно, напомнит нам о том возвышенном богословии, которое содержится в Евангелии от Иоанна, о парении его мысли в высотах христианского мировоззрения. Апостол же Матфей изображается обычно с Ангелом, имеющим вид человека. Это указывает на совершенно иной характер его Евангелия. Как уже говорилось, бывший мытарь писал своё повествование для иудеев, знакомых со Священным Писанием. Потому он, в первую очередь, старался показать то, что Христос был тем истинным Посланником Божиим, на котором совершились все пророчества о Мессии, данные Богом избранному народу в Ветхом Завете.

Это многогранное и многостороннее символическое отображение развивается веками. В монастырском искусстве, в росписи кодексов, на саркофагах, мозаиках, фресках, церковных воротах и окнах. На чита-

royal nature of Jesus' ministry and the power with which He accomplished His earthly way. The eagle on the images of Apostle John will certainly remind us about that sublime theology, which is contained in the Gospel of John, is about the soaring of his thought in the heights of the Christian worldview. And Apostle Matthew is usually depicted with the Angel having the form of man. It points to the completely different character of His Gospel. As already mentioned, the former tax collector wrote His narration for the Jews, who were familiar with the Holy Scriptures. That is why, he first of all tried to show that Christ was the true Messenger of God, and with Him all prophecies about the Messiah given by God to the chosen people in the Old Testament were accomplished.

This multifaceted and versatile symbolic reflection has been developing for centuries. In the monastic art, in painting of codes, on sarcophaguses, mosaics, frescos, church gates and windows. On reading stands,

---

читацьких підставках, трибунах, святилищах й вівтарях. На монетах, медалях, на виробках із слонової кістки і золота. І, звичайно ж, на іконах.

тельских подставках, трибунах, святилищах и алтарях. На монетах, медалях, на изделиях из слоновой кости и золота. И, конечно же, на иконах.

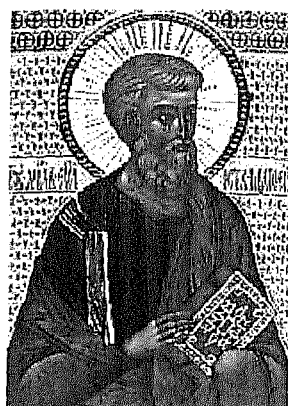
tribunes, sanctuaries and altars. On coins, medals, items made of ivory and gold. And, of course, on the icons.

РОЗДІЛ ШОСТИЙ

«ІДУ ЗА ТОБОЮ»

*З БОЖЕСТВЕННОГО НАМ,
ЛЮДЯМ, ДАНО ПОБАЧИТИ
ТІЛЬКИ ВІДБЛИСК*

Ісус закликав в учні не тільки Матфея. Ось як, наприклад, Євангеліє описує покликання перших апостолів: *Як проходив же Він поблизу Галілейського моря, то побачив двох братів: Симона, що зветься Петром, та Андрія, його брата, що невода в морі закидали, бо рибалки були. І Він каже до них: Ідіть за Мною, Я зроблю вас ловцями людей! І вони зараз покинули сіті, та й пішли вслід за Ним. І, далі пішовши звідти, Він побачив двох інших братів, Зеведеєвого сина Якова та Івана, його брата, із Зеведеєм, їхнім батьком, що лагодили свого невода в човні, і покликав Він їх. Вони зараз залишили човна та батька свого, та й пішли вслід за Ним (Мф. 4:18-22).*

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ГЛАВА ШЕСТАЯ

«Иду за Тобой»

*ИЗ БОЖЕСТВЕННОГО НАМ,
ЛЮДЯМ, ДАНО УВИДЕТЬ
ТОЛЬКО ОТБЛЕСК*

Иисус призвал в ученики не только Матфея. Вот как, например, Евангелие описывает призвание первых апостолов: *Проходя же по берегу моря Галилейского, Он увидел двух братьев, Симона, называемого Петром, и Андрея, брата его, закидывающих сеть в море, ибо они были рыбаки. И говорит им: идите за Мною, и Я сделаю вас ловцами людей. И они тотчас оставили сети и последовали за Ним. И пройдя оттуда дальше, увидел Он других двух братьев, Иакова Зеведеева и Иоанна, брата его, в лодке с Зеведеем, отцом их, чинящих сети свои, и призвал их. Они же тотчас оставили лодку и отца своего и последовали за Ним (Мф. 4:18–22).*

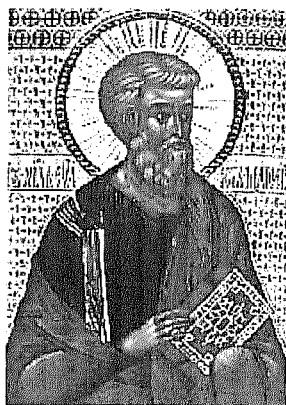
CHAPTER SIX

«I'm coming for you»

*OF DIVINE WE, PEOPLE, CAN
ONLY SEE A REFLECTION*

It was not only Matthew whom Jesus called into disciples. That's how, for example, the Gospel describes calling of the first Apostles: *As Jesus was walking along the shore of Lake Galilee, he saw two brothers, Simon called Peter, and Andrew, his brother. They were casting a net into the lake, for they were fishermen. Jesus said to them, "Come, follow me! I will make you fishers of men." At once they left their nets and followed Him. Going on from there, He saw two other brothers, James, son of Zebedee and his brother John. They were in a boat with their father, preparing their nets. Jesus called them, and immediately they left the boat and their father and followed Him (Mt 4:18-22).*

Перш за все, потребує уточнення хронологія подій, пов'язаних з покликанням майбутніх апостолів на служіння. У першому з наведених фрагментів з Євангелія від Матфея говориться: *Симона, що зветься Петром*. З цього виразу зрозуміло, що вже тоді Симон носив це ім'я. З розповіді же Іоанна дізнаємося, що Ісус так назвав Симона, брата Андрія, при їхній першій зустрічі, коли вони були ще учнями Іоанна Хрестителя: *А один із тих двох, що чули від Іоанна та йшли вслід за Ним, був Андрій, брат Симона Петра. Він знайшов перше Симона, брата свого, та й говорить до нього: Знайшли ми Месію, що визначає: Христос. І привів він його до Ісуса. На нього ж споглянувши, промовив Ісус: Ти Симон, син Йонин; будеш званий ти Кифа, що визначає: скеля* (Ін. 1: 40-42). «Кифа» — слово сирохалдейське, а «Петро» — грецьке, обидва означають «камінь». Згодом Христос пояснив, чому він так назвав Симона. Про це розповідає Матфей, приводячи слова Спасителя: *І кажу*

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Прежде всего, требует уточнения хронология событий, связанных с призванием будущих апостолов на служение. В первом из приведенных фрагментов из Евангелия от Матфея говорится: *Симона, называемого Петром*. Из этого выражения ясно, что уже тогда Симон носил это имя. Из рассказа же Иоанна узнаем, что Иисус так назвал Симона, брата Андрея, при их первой встрече, когда они были еще учениками Иоанна Крестителя: *Одним из двух, слышавших от Иоанна об Иисусе и последовавших за Ним, был Андрей, брат Симона Петра. Он первый находит брата своего Симона и говорит ему: Мы нашли Мессию, что значит: Христос; и привели его к Иисусу. Иисус же, взглянув на него, сказал: ты Симон, сын Ионин; ты наречешься Кифа, что значит: камень — Петр* (Ин. 1:40–42). «Кифа» — слово сиро-халдейское, а «Петр» — греческое; и то и другое означают «камень». Впоследствии Христос объяснил, почему он так назвал Симона. Об этом рассказывает Матфей, приводя слова Спасителя: *И я говорю тебе, Ты —*

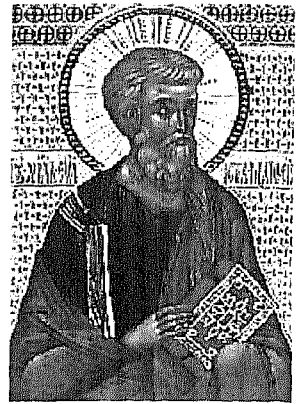
First of all, it is necessary to clarify the sequence of events, the related calling of the future apostles to the ministry. In the first of the above citations from the Gospel of Matthew it says: *Simon called Peter*. From this expression it is clear, that even then Simon used this name. From the story of John we learn that Jesus named Simon, Andrew's brother, in such way, at their first meeting, when they were still disciples of John the Baptist's: Andrew, Simon Peter's brother, was one of the two, who heard what John had said and who followed Jesus. *He was the first one, who found his brother Simon and he told him: We have found the Messiah (that is, the Christ). And he brought him to Jesus. Jesus looked at him and said, "You are Simon son of John. You will be called Cephas." (which, when translated, is "Peter")* (Jn 1:40–42). «Cephas» is a Syro-Chaldean word, but «Peter» — is Greek; both mean «rock». Later, Christ explained why he named Simon so. Matthew tells about it, citing the Savior's words: *And I tell you that you are Peter, which*

Я тобі, що ти скеля, і на скелі оцій побудую Я Церкву Свою, і сили адові не переможуть її (Мф. 16:18).

Зіставляючи свідоцтва Матфея і Марка про покликання Петра, Андрія, Іакова й Іоанна (подробиці, що розширюють ці свідоцтва, наводить Лука) з розповіддю Іоанна про покликання Андрія, Петра, Іоанна, Іакова, а також Філіппа й Нафанаїла, що сталося раніше, слід зробити висновок, що перші покликані учні Ісуса не завжди ходили за Ним під час Його подорожей, а іноді поверталися до своїх колишніх занять. Але після другого покликання вони стали невідлучними Його супутниками, а незабаром були обрані до числа дванадцяти апостолів.

Багато учнів Ісуса до покликання на апостольське служіння були рибалками. Ісус міг називати їх «ловцями людей», ніби натякаючи на їх колишню професію. До того ж Він порівнює Царство Небесне з неводом, закинутим в море і наповненим рибами різного роду.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Петр (то есть камень), и на сем камне Я создам Церковь Мою, и врата ада не одолеют ее (Мф. 16:18).

Сопоставляя свидетельства Матфея и Марка о призвании Петра, Андрея, Иакова и Иоанна (подробности, расширяющие эти свидетельства, приводит Лука) с рассказом Иоанна о призвании Андрея, Петра, Иоанна, Иакова, а также Филиппа и Нафанаила, происшедшем ранее, следует заключить, что первые призванные ученики Иисуса не всегда следовали за Ним во время Его путешествий, а иногда возвращались к своим прежним занятиям. Но после второго призвания они стали неотлучными Его спутниками, а вскоре были избраны в число двенадцати апостолов.

Многие ученики Иисуса до призвания на апостольское служение были рыбаками. Иисус мог называть их «ловцами человеков», как бы намекая на их прежнюю профессию. К тому же Он сравнивает Царство Небесное с неводом, закинутым в море и захватившим рыб разного рода.

means "a rock", and on this rock I will build my Church, and the gates of Hades will not overcome it (Mt 16:18).

Comparing testimonies of Matthew and Mark about the calling of Peter, Andrew, James and John (Luke gives details extending these testimonies) with a story by John about calling of Andrew, Peter, John, James, Philip and Nathanael that happened earlier, one can conclude that the first called disciples of Jesus did not always follow Him during His travel, and sometimes they returned to their original jobs. But after the second calling they became His inseparable companions and soon they were chosen to be the Twelve Apostles.

Many disciples of Jesus, prior to being called for the apostolic ministry, were fishermen. Jesus could call them the «fishers of men», as if hinting at their former profession. Besides, he compares the Kingdom of God with a net that was let down into the lake and caught all kinds of fish.

Багато євангельських сюжетів стали основою для творів різних живописців, які зверталися до біблійної тематики. Так, наприклад, вищенаведене оповідання Матфея і Марка досить повно ілюструється ватиканською фрескою Доменіко Гирландайо. І хоча вона відома під назвою «Покликання апостолів Петра й Андрія», уважний погляд виявить, що художник зобразив також покликання і Іакова та Іоанна. На фресці відображені три моменти цієї історії. Христос ніби йде берегом озера — як в оповіданні Матфея: *Звідти, йдучи далі.... У лівій частині фрески на задньому плані Христос звертається до Петра й Андрія, що знаходяться у човні. У центрі на передньому плані Христос, очевидно, виголошує свої головні слова: *Ідіть за Мною, Я зроблю вас ловцями людей.* (Мф. 4:19). Апостоли стоять перед ним уклінно (обидві ці сцени зустрічаються у західному живописі як окремі іконографічні типи зображення покликання перших апосто-*

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

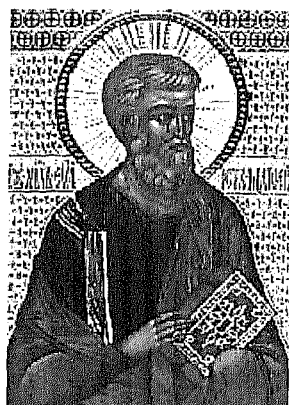
Многие евангельские сюжеты стали основой для произведений различных живописцев, обращавшихся к библейской тематике. Так, например, вышеприведенный рассказ Матфея и Марка достаточно полно иллюстрируется ватиканской фреской Доменико Гирландайо. И хотя она известна под названием «Призвание апостолов Петра и Андрея», внимательный взгляд обнаружит, что художник изобразил также призвание Иакова и Иоанна. На фреске запечатлены три момента этой истории. Христос как бы идет по берегу озера — как в рассказе Матфея: *Оттуда, идя далее....* В левой части фрески на заднем плане Христос обращается к Петру и Андрею, находящимся в лодке. В центре на переднем плане Христос, очевидно, произносит свои главные слова: *Идите за Мною, и Я сделаю вас ловцами человеков* (Мф. 4:19). Апостолы стоят перед ним коленапреклоненные (обе эти сцены встречаются в западной живописи как отдельные иконографические типы изображения призвания

Many of the Evangelic stories became the basis for works by different painters who referred to the biblical themes. Thus, for example, the above story by Matthew and Mark is quite fully depicted in the Vatican fresco by Dominic Ghirlandaio. And although it is known as «The calling of the Apostles Peter and Andrew», a close look will see that the painter depicted the calling of James and John as well. The fresco depicted three aspects of this story. Christ goes along the lakeshore - as in the story of by Matthew: *From there, going further....* In the left part of fresco in the background, Christ speaks to Peter and Andrew, who are in the boat. In the center foreground is Christ obviously pronouncing His main words: *Follow me, and I will make you fishers if men* (Mt 4:19). Apostles are kneeling before Him (both of these scenes can be found in in the Western paintings as separate iconographic styles depicting the calling of the first apostles). Finally,

лів). Нарешті, в правій частині фрески на задньому плані Христос, вже у супроводі Петра і Андрія, звертається до Іакова та Іоанна, що сидять разом з їхнім батьком у човні.

Сюжет покликання Петра й Андрія зустрічається в західному живописі найчастіше. Проте відомі й приклади ілюстрування покликання іншої пари учнів — Іакова та Іоанна, синів Зеведеєвих. Цей сюжет ми бачимо в картині Марко Базаїті. Христос стоїть на березі озера, його супроводжують Петро та Андрій, що вже пішли за ним; із човна, який причалив до берега, виходять Іаків та Іоанн, перший уже схилив коліно перед Христом, котрий благословляє його. Не зважаючи на те, що і Матфей, і Марк, чий розповіді міг мати на увазі художник, одностайні у твердженні, що Іаків та Іоанн залишили «човна та батька свого», у Базаїті їхній батько також робить крок з човна назустріч Христу.

Зображення юрби на фресці Гірландайо — вольність ху-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

первых апостолов). Наконец, в правой части фрески на заднем плане Христос, уже в сопровождении Петра и Андрея, обращается к Иакову и Иоанну, сидящим вместе с их отцом в лодке.

Сюжет призвания Петра и Андрея встречается в западной живописи наиболее часто. Однако известны и примеры иллюстрирования призвания второй пары учеников — Иакова и Иоанна, сыновей Зеведея. Этот сюжет мы видим в картине Марко Базайти. Христос стоит на берегу озера; его сопровождают уже следовавшие за ним Петр и Андрей; из причалившей к берегу лодки выходят Иаков и Иоанн, первый уже преклонил колено перед благословляющим его Христом. Несмотря на то, что и Матфей, и Марк, чьи рассказы мог иметь в виду художник, единодушны в утверждении, что Иаков и Иоанн оставили «лодку и отца своего», у Базайти их отец также делает шаг из лодки навстречу Христу.

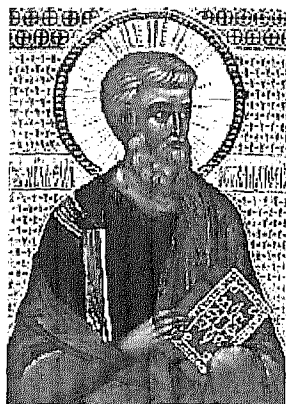
Изображение толпы людей на фреске Гирландайо — вольность худож-

in the right part of fresco in the background, Christ, already accompanied by Peter and Andrew, speaks to James and John, sitting together with their father in a boat.

The story of the calling of Peter and Andrew is found in the Western art most often. However, there are known examples of depicting the divine calling of the second pair of disciples, James and John, sons of Zebedee's. We see this story in the painting by Marko Bazaiti. Christ stands on the shore of the lake; he is accompanied by Peter and Andrew, who have already followed Him; James and John leave the boat, which is moored to the shore, the first one has already knelt in front of Christ, who is blessing him. Despite the fact that both Matthew and Mark, whose stories the painter could be referring to, are unanimous in statement, that James and John left the «boat and their father», in Bazaiti's painting their father also makes a step out of boat to meet Christ.

An image of a crowd of people on the fresco by Ghirlandai is the free imagi-

дожника. Євангеліє не говорить в даному випадку ані про присутність інших учнів Христа, ані про яких-небудь ще людей. Велелюдна громада на березі озера, що її зобразив Гірландайо, не підпадає під визначення «працівники», про яких побіжно згадує Марк в оповіданні про покликання синів Зеведея. Деяке виправдання цієї вольності художника дає інша розповідь — Луки — про покликання Петра та Андрія: *І сталося, як тиснувся на товп до Нього, щоб почути Слово Боже, Він стояв біля озера Генісаретського. І Він побачив два човни, що стояли край озера. А рибалки, відійшовши від них, полоскали невода (Лк. 5:1-2).*

Чимало існує і полотен на тему покликання апостола Матфея. Він звичайно зображується таким, що сидить за столом, на якому розсіпані гроші (монети). Його можуть оточувати платники, які принесли свою винагороду, як ми бачимо на картині «Покликання апостола Матфея» Караваджо.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

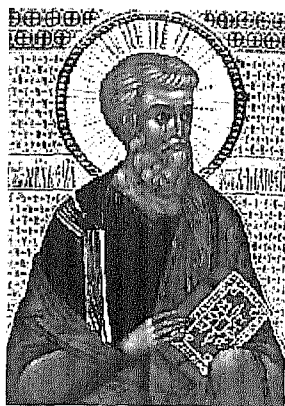
ника. Евангелие не говорит в данном случае ни о присутствии других учеников Христа, ни о каких-либо еще людях. Многолюдное общество на берегу озера, которое изобразил Гирландайо, не подпадает под определение «работники», о которых мельком упоминает Марк в рассказе о призвании сыновей Зеведея. Некоторое оправдание этой вольности художника дает другой рассказ — Луки — о призвании Петра и Андрея: *Однажды, когда народ теснился к Нему, чтобы слышать слово Божие, а Он стоял у озера Геннисаретского, увидел Он две лодки, стоящие на озере; а рыба-loвы, выйдя из них, вымывали сети (Лк. 5:1-2).*

Немало существует и полотен на тему призвания апостола Матфея. Он обычно изображается сидящим за столом, на котором рассыпаны деньги (монеты). Его могут окружать плательщики, принесшие свою мзду, как мы видим на картине «Призвание апостола Матфея» Караваджо.

nation of the artist. In this case Gospel talks neither of the presence of other disciples of Christ nor of any other people. Numerous people on the shore of the lake, which were depicted by Ghirlandaio, do not fall under the definition of «workers», who Mark briefly mentions in the story about the calling of the sons of Zebedee. Some justification for this freedom of the artist is given in another story, by Luke, — about the calling of Peter and Andrew: *One day as Jesus was standing by the Lake of Genesaret, with the people crowding around Him and listening to the word of God, He saw at the water's edge two boats left there by the fishermen, who were washing their nets (Lk 5:1-2).*

There are also a lot of paintings describing the calling of the Apostle Matthew. He is usually depicted sitting at the desk where the money (coins) is scattered. He can be surrounded by payers, bringing their fees, as we see in the painting «The calling of Matthew» by Caravaggio.

Наблизившись до митаря, Христос звертається до нього зі словами: *Іди за Мною*. Він жестом закликає Матфея йти. Цей жест виразно передає Караваджо. Разом з Христом можуть бути один (апостол Андрій) або кілька учнів. Матфей всім своїм виглядом висловлює подив і готовність слідувати за Ісусом. Іноді зображується, як він підводиться зі свого місця, готовий йти за Спасителем.

Ми пам'ятаємо, що після покликання Матфей влаштовує для своїх друзів обід, про що Євангеліє від Матфея, тобто від самого організатора трапези, згадує коротко. Лука ж описує його докладніше: *І справив Левій у своїм домі велику гостину для Нього. І був натовп великий митників й інших, що сиділи з Ним при столі* (Лк. 5:29). Оскільки в основу картин, що зображають Христа на учті в домі митаря, покладено розповідь Луки, то сам сюжет називається «Гостина в будинку Левія» (а не Матфея). Розкішний бенкет з безліччю

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

Приблизившийся к мытарю, Христос обращается к нему со словами: *Следуй за Мной*. Он жестом призывает Матфея идти. Этот жест выразительно передает Караваджо. Вместе с Христом могут быть один (апостол Андрей) или несколько учеников. Матфей всем своим обликом выражает изумление и готовность следовать за Иисусом. Иногда он изображается поднимающимся со своего места, готовый идти за Спасителем.

Мы помним, что после призвания Матфей устраивает для своих друзей обед, о чем Евангелие от Матфея, то есть от самого строителя пира, упоминает кратко. Лука же описывает его подробнее: *И сделал для Него Левий в доме своем большое угощение; и там было множество мытарей и других, которые возлежали с Ним* (Лк. 5:29). Поскольку в основу картин, изображающих Христа на пиру в доме мытаря, положен рассказ Луки, то сам сюжет называется «Пир в доме Левия» (а не Матфея). Роскошный пир с множеством народа изобразил на картине Па-

Nearer to the tax collector, Christ turns to him with the words: *Follow Me*. With a gesture He encourages Matthew to go. This gesture is expressively reproduced by Caravaggio. There can be one (the Apostle Andrew) or a few disciples together with Christ. Matthew, with all his expression, demonstrates amazement and willingness to follow Jesus. Sometimes he is depicted rising from his seat, ready to follow the Savior.

We remember that after being called, Matthew arranges dinner for his friends, and the Gospel of Matthew, mentions it briefly. Luke describes it in more detail: *Then Levi held a great banquet for Jesus at his house, and a large crowd of tax collectors and others were eating with them* (Lk 5:29). As it is the story by Luke which laid the basis for the paintings depicting Christ at the feast of the tax collector, the plot itself is called «Feast in the house of Levi» (and not Matthew), A luxurious feast with a great number of people is depicted in the painting by Pao-

народу зобразив на картині Паоло Веронезе. Художник не дотримується євангельського джерела в зображенні персонажів і обстановки (зокрема, присутні не лежать, як це описано у Луки, а сидять за великим столом, що заставляє усю ширину простору), він зображує бенкет у стилі венеціанських торжеств XVI століття.

Інший характер властивий картині з паризького Лувру «Євангеліст Матфей». Тут Рембрандт використовує традиційний іконографічний мотив (ангел надихає євангеліста), але дає йому абсолютно інше тлумачення. У всіх попередників Рембрандта це натхнення виражено у фізично відчутній формі (наприклад, у Караваджо Ангел буквально направляє руку апостола). Рембрандт переводить мотив у план психологічний. У центрі полотна ми бачимо поясну фігуру бородатого старого в темному одязі; обличчя його поборознене зморшками. Приклавши ліву руку до грудей, він записує щось у розкриті книгу, прислухаючись до слів невидимого Ангела.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

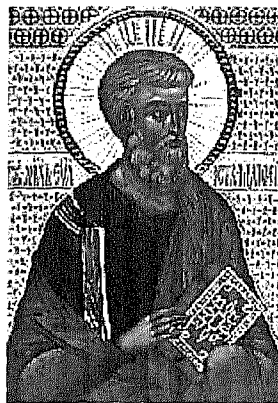
оло Веронезе. Художник не придерживается евангельского источника в изображении персонажей и обстановки (в частности, пирующие не возлежат, как это описано у Луки, а сидят за огромным столом, занимающим всю ширину пространства), он изображает пиршество в стиле венецианских торжеств XVI века.

Иной характер присущ картине из парижского Лувра «Евангелист Матфей». Здесь Рембрандт использует традиционный иконографический мотив (ангел вдохновляет евангелиста), но дает ему совершенно иное истолкование. У всех предшественников Рембрандта это вдохновение облечено в физически осязаемую форму (например, у Караваджо Ангел в буквальном смысле направляет руку апостола). Рембрандт переводит мотив в план психологический. В центре полотна мы видим поясную фигуру бородатого старика в темной одежде; лицо его изборозжено морщинами. Приложив левую руку к груди, он записывает что-то в раскрытую книгу, прислушиваясь к словам невидимого Ангела.

lo Veronese. The artist does not adhere to the Evangelic source in portraying the characters and the situation (in particular, the people at feast do not lay as it is described by Luke, but they sit at the huge table, occupying the entire width of the space). He depicts the banquet in the style of Venetian celebrations of XVI century.

A different character is inherent in the painting from the Parisian Louvre «Evangelist Matthew». Here, Rembrandt uses the traditional iconographic motif (angel inspiring the evangelist), but he gives it a completely different interpretation. All the predecessors of Rembrandt depicted this inspiration in a physically tactile form (for example, Caravaggio's angel in the literal sense guides the Apostle's hand). Rembrandt transfers the motif in the psychological aspect. In the center of the canvas we see the figure of a bearded old man in dark clothes; his face furrowed with wrinkles. Putting his left hand on his chest, he writes something in an open book, listening to the words of an invisible Angel.

Справжній скарб пропонує глядачам роттердамський «Het Nederlands Belastingmuseum»: «Покликання Матфея» роботи художника Марінуса ван Роймерсвале. Картину придбав колишній директор нідерландської Імперської Податкової Академії професор др. Ван дер Поел, який заснував прекрасну колекцію, щоб ознайомити усіх працюючих у фінансовій, податковій та митній галузях з життям апостола Матфея.

Прекрасний оригінальний твір, завдяки біблійним мотам, цитатам, документам і діафільмам отримав нове життя. «Податкові службовці в стародавній Палестині вважалися звичайним явищем, — читаємо у вступі. — Але тодішній митник однозначно був податківцем», тобто такою особою, що займається «податками». У Нідерландах використовували такі податки вже з VI століття, з часу введення Шелдського мита, коли церква, міщани, герцоги і графи боролися за можливість збору десятини, майнового податку, податку на

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Настоящее сокровище предлагает зрителям роттердамский «Het Nederlands Belastingmuseum»: «Призвание Матфея» работы художника Маринуса ван Роймерсвале. Картину приобрел бывший директор нидерландской Имперской Налоговой Академии профессор др. Ван дер Поел, который основал прекрасную коллекцию, чтобы ознакомить всех работающих в финансовой, налоговой и таможенной отраслях с жизнью апостола Матфея.

Прекрасное оригинальное произведение, благодаря библейским монетам, цитатам, документам и диафильмам зажило новой жизнью. «Налоговые служащие в древней Палестине, считались обычным явлением, — читаем во вступлении. — Но тогдашний таможенник, однозначно был налоговиком», то есть таким лицом, которое занимается «налогами». В Нидерландах использовали такие налоги уже с VI века, со времени введения Шелдской пошлины, когда церковь, мещане, герцоги и графы боролись за возможность сбора десятины, имущественного налога, налога на земельные

Rotterdam «Het Nederlands Belastingmuseum» offers the visitors a real treasure: «The calling of Matthew» by the artist Marinus van Reymerswaele. The painting was bought by the former director of the Imperial Tax Academy of the Netherlands, Professor Dr. Van der Poel, who founded a wonderful collection to familiarize all employees working in financial, tax and customs areas with the life of the Apostle Matthew.

Beautiful original artwork, thanks to the biblical coins, quotations, documents and film-strips began to live anew. «Tax officials were considered in ancient Palestine an ordinary phenomenon, the introduction reads. - But the customs official of that time was certainly the tax officer», in other words a person who was handling the «taxes». In the Netherlands it was from VI century that such taxes were used, from the time of introduction of the Sheld duty, when the church, lower middle class, dukes and counts competed for the possibility to collect tithes,

---

земельні ділянки, мита, податку на товар і споживчого податку. Картина, про яку тут йдеться, була написана саме в цей період. На ній Матфей ще жестикулює за касовим столом, серед мішків, наповнених грошима, цінним заставним посудом, актами і різними паперами. Дорогий одяг із загостреним оксамитовим ковпаком підтверджує його високий статус. Але Ісус, Який йде у супроводі чотирьох учнів, не торгується. Його «*Йди за Мною!*», що супроводжується жестом руки, однозначне.

Людина завжди прагне вищого. І хоча всі ці полотна — тільки відблиск тих подій, тільки момент, застиглий на полотні завдяки майстерності іконописця або художника, але вони, як і Священне Писання, надзвичайно важливі для нас. Дивлячись на них, ми ніби опиняємося там, де відбувалося спасіння людей, бачимо ті події, про які розповідає нам Євангеліє. Ми не можемо бачити Бога. Але можемо пізнавати Його в усьому, що нас оточує.

участки, пошлины, налога на товар и потребительского налога. Картина, о которой здесь идёт речь, была написана именно в этот период. На ней Матфей ещё жестикулирует за кассовым столом, среди мешков, наполненных деньгами, ценной залоговой посудой, актами и разными бумагами. Дорогая одежда с остроконечным бархатным колпаком, подтверждает его высокий статус. Но Иисус, Который идет в сопровождении четырех учеников, не торгуется. Его «*Иди за Мной!*», сопровождаемое жестом руки, однозначно.

Человек всегда стремится к высшему. И хотя все эти полотна — всего лишь отблеск тех событий, только момент, застывший на полотне благодаря мастерству иконописца или художника, но они, как и Священное Писание, чрезвычайно важны для нас. Глядя на них, мы как будто оказываемся там, где совершалось спасение людей, видим те события, о которых рассказывает нам Евангелие. Мы не можем видеть Бога. Но можем познавать Его во всем, что нас окружает.

property tax, land tax, duties, tax on goods and consumer tax. The painting, which we are talking about, was painted during this very period. In the painting Matthew is still gesticulating at the cash desk, among the sacks full of money, valuable collateral tableware, statements and various papers. Expensive clothes with a pointed velvet cap confirm his high financial status. But Jesus, Who goes accompanied by four disciples, does not bargain. His «*Follow Me!*», accompanied by the gesture, is definite.

A man always strives for higher things. And while all these canvases — just a reflection of those events, only a moment caught on the canvas due to the skill of an icon painter or an artist, but they, like the Holy Scriptures, are extremely important for us. Looking at them, we feel as though we see where people were saved; we see the events described by the Gospel. We can not see the God, but we can know Him in all that surrounds us.

РОЗДІЛ СЬОМИЙ

ПОКРОВОМ СВОЇМ ПОКРИЙ І ЗБЕРЕЖИ МЕНЕ

Церква вчить, що в момент хрещення кожен християнин отримує Ангела Хранителя, що оберігає його протягом життя. Крім того, називаючи дитину тим чи іншим іменем, ми говоримо, що святий, на честь якого була названа дитина, стає її небесним покровителем, а день його пам'яті на Русі раніше називали іменинами. Своєму небесному покровителю ми молимося, так само як і іншим святим, просячи у нього молитов перед Престолом Божим.

Православна Церква, на відміну від Католицької, ніколи не знала такого поняття як патронат — коли Церквою «призначається» святий, який опікує людей, що обіймають ту чи іншу посаду або вибрали ту чи іншу професію. Сходові було при-
таманне інше розуміння не-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

ГЛАВА СЕДЬМАЯ

CHAPTER SEVEN

Покровом своим покрой и сохрани меня

Wrap me in your veil Save and keep me

Церковь учит, что в момент крещения каждый христианин получает Ангела Хранителя, оберегающего его в течение жизни. Кроме того, называя ребенка тем или иным именем, мы говорим, что святой, в честь которого был назван человек, становится его небесным покровителем, а день его памяти на Руси раньше называли именнами. Своему небесному покровителю мы молимся, равно как и прочим святым, прося у него молитв перед Престолом Божиим.

The Church teaches, that at the moment of baptism, every Christian receives a Guardian Angel, who protects him during his life. In addition, by giving a child one name or another, we say, that the Saint, in whose honor a child was named, becomes his heavenly patron; and the memorial day for such a heavenly patron in old Rus, was called “the Angel’s name day”. We pray to our heavenly patron as well as to other Saints, asking for his prayers before the Throne of God.

Православная Церковь, в отличие от Католической, никогда не знала такого понятия как патронат — когда Церковью «назначается» святой, опекающий людей, занимающих то или иное положение или выбравших ту или иную профессию. Востоку было присуще иное понимание не-

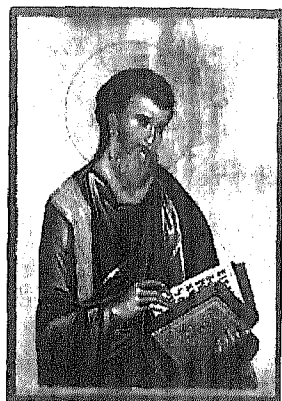
The Orthodox Church, unlike the Catholic, never knew such a concept as patronage — when the Church «appoints» a Saint, who supposedly protects and safeguards the people of occupying one or another position, or those who have chosen one or another profession. The Eastern countries

бесного заступництва — люди у своїх потребах зверталися до святих, які у своєму земному житті прославилися якимись особливими чудесами або займалися постійно якою-небудь справою.

Наприклад, лікарі, природно, особливо шанують тих святих, які за життя були лікарями або мали дар зцілень — як, наприклад, великомученик Пантелеймон, преподобний Агапіт Печерський або святитель Лука. Іконописці завжди з особливою повагою ставилися до апостола і євангеліста Луки, преподобних Аліпія і Андрія Рубльова. Воїни традиційно моляться архістратигові Михайлу, великомученикові Георгію, а митники, працівники фінансових структур шанують апостола Матфея.

Цей список можна продовжувати. Але слід сказати, що небесний покровитель — це не хтось, хто може зробити все за нас. Це не просто святий, до якого звертаються в разі крайньої потреби. Святі, в першу чергу, — це взі-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

бесного покровительства — люди в своих нуждах обращались к святым, которые в своей земной жизни прославились какими-то особыми чудесами или занимались постоянно каким-либо делом.

Например, врачи, естественно, особо почитают тех святых, которые при жизни были врачами или имели дар исцелений — как, например, великомученик Пантелеймон, преподобный Агапит Печерский или святитель Лука. Иконописцы всегда с особым почтением относились к апостолу и евангелисту Луке, преподобным Алипию и Андрею Рублеву. Воины традиционно молятся архистратигу Михаилу, великомученику Георгию, а таможенники, работники финансовых структур почитают апостола Матфея.

Этот список можно продолжать до бесконечности. Но следует сказать, что небесный покровитель — это не кто-то, кто может сделать все за нас. Это не просто святой, к которому обращаются в случае крайней нужды. Святые,

had a different understanding of heavenly patronage — people in their needs appealed to the Saints, who in their earthly life became famous for some special miracles or were constantly engaged in some business.

For example, doctors naturally especially honor those Saints, who in their earthly life were doctors or had the gift of healing as, for example, Great Martyr St. Pantaleon, Venerable Agapitus Pechersky or Saint Bishop Luke. Icon painters have always treated the Apostle and Evangelist St. Luke, Venerable St. Alypius and Andrew Roublev with the special respect. Warriors traditionally pray to the Archangel Michael, to the Great Martyr George, and Customs officials, the officers of financial institutions venerate the Apostle St. Matthew.

This list can go on for ever. But we must say that heavenly patron is not someone who can do everything for us. This is not just a Saint, to who one appeals in case of extreme need. The Saints, first of all, are an example for

---

рець для нас. Взірець істинно християнського життя, послуху Богові та Його заповідям. І, кажучи, що апостол Матфей є небесним покровителем співробітників митниці, ми, перш за все, маємо на увазі, що кожен з них повинен дивитися на життя апостола як на ідеал віри і рішучості. Ніхто, звичайно, не вимагає від нас залишити місце роботи і йти проповідувати Євангеліє людям. Адже можна нести вчення Христа і по-іншому — своїм особистим прикладом, всім своїм життям.

Часто буває, що людина звертається до Бога або до святих тільки тоді, коли ситуація здається вже безвихідною. У моменти ж, коли у нас все добре, ми забуваємо про вище, задовольняючись земним. Ми забуваємо про те, що життя мінливе, що воно рано чи пізно закінчується і тоді настає час дати відповідь. Тому Церква закликає нас постійно звертатися до Бога, до Його святих, завжди пам'ятати про їхній подвиг і прагнути проводити життя так, як наші небесні покровителі.

в первую очередь — это пример для нас. Пример истинно христианской жизни, послушания Богу и Его заповедям. И, говоря, что апостол Матфей является небесным покровителем сотрудников таможни, мы, прежде всего, имеем в виду, что каждый из них должен смотреть на жизнь апостола как на пример веры и решимости. Никто, конечно, не требует от нас оставить место работы и идти проповедовать Евангелие людям. Ведь можно нести учение Христа и по-другому — своим личным примером, всей своей жизнью.

Часто бывает, что человек обращается к Богу или святым только тогда, когда ситуация кажется уже безвыходной. В моменты же, когда у нас все хорошо, мы забываем о высшем, довольствуясь земным. Мы забываем о том, что жизнь изменчива, что она рано или поздно заканчивается и тогда наступает время дать ответ. Потому Церковь призывает нас постоянно обращаться к Богу, к Его святым, всегда помнить об их подвиге и стремиться проводить жизнь так, как наши небесные покровители.

us. They are an example of a truly Christian life, obedience to God and to His commandments. And saying that the Apostle St. Matthew is a heavenly patron of the Customs officials, we primarily have in mind, that each of them should look at the life of the Apostle as an example of faith and determination. Nobody, of course, requires us to leave the job and go preach the Gospel to the people. As it is possible to bring the teaching of Christ in a different way, by your own example, by your entire life.

It often happens that a man turns to God or Saints only when the situation seems hopeless. And in the moments when everything is fine, we forget about the Highest being satisfied with the early things. We forget that life is changeable, that sooner or later it comes to an end, and then comes the time to answer. That is why the Church urges us to constantly appeal to God, to His Saints, always to remember their heroic deeds and strive to live like our divine patrons did.

РОЗДІЛ ВОСЬМИЙ

ЗБЕРЕЖЕМО ТЕ, ЩО МАЄМО

Сдне із головних завдань, що стоять перед українською митницею, — забезпечення збереження історичної та культурної спадщини нації. Анітрохи не перебільшимо, якщо скажемо, що кожен рік роботи митниці відзначений великими затриманнями, коли були припинені спроби вивезти за кордон національні цінності і святині. Серед них завжди були ікони, хрести, Біблії, інші духовні книги, предмети церковного вжитку.

Ця частина роботи митників, спрямована на збереження наших святинь і цінностей, не завжди має широкий розголос. Але від цього вона не стає менш важливою.

Митна служба України регулярно видає альбоми фотографій вилучених цінностей, які могли б опинитися у приватних зібраннях інозем-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

ГЛАВА ВОСЬМАЯ

CHAPTER EIGHT

Сохраним то, что имеем

Keeping what we have

Одна из главных задач, стоящих перед украинской таможенной, — обеспечение сохранности исторического и культурного наследия нации. Нисколько не преувеличим, если скажем, что каждый год работы таможни отмечен крупными задержаниями, когда были пресечены попытки вывезти за границу национальные ценности и святыни. Среди них всегда были иконы, кресты, Библии, другие духовные книги, предметы церковного обихода.

Эта часть работы таможенников, направленная на сохранение наших святынь и ценностей, не всегда предается широкой огласке. Но от этого она не становится менее важной.

Таможенная служба Украины регулярно издает альбомы фотографий изъятых ценностей, которые могли бы оказаться в частных собраниях ино-

One of the main tasks that the State Customs Service of Ukraine faces is to preserve historical and cultural heritage of the nation. Far from exaggerating would be to say that every year of existence of Customs Service is marked with large seizures, when the attempts to bring national values and sanctities across the border are interdicted. Among them there commonly have been icons, crosses, Bibles, other holy books, and church attributes.

This part of the work of the work of the Customs officer, aimed at preserving our sanctities and values, is not always given wide publicity. But yet this does not make it less important.

The Customs Service of Ukraine regularly publishes the albums of photographs of the seized valuables which could have ended up in private collections of foreign col-

---

них колекціонерів. І лише завдяки небайдужості та відповідальності митників вони були врятовані від такої долі.

Десятками тисяч обчислюється кількість припинених українськими митниками спроб вивезти з країни культурні та історичні цінності. Неможливо підрахувати вартість повернутих ікон, інших культових святинь, художніх полотен, орденів, старовинних монет, антикварних ювелірних виробів. І якщо процедура вилучення затриманої цінності нескладна, то шлях назад, до музею чи храму, у неї набагато довший. Адже контрабандист повинен понести покарання, а слідство і суд можуть тривати досить довго.

Але яким же святом стає день, коли вилучені цінності нарешті передаються храмам, архівам, музеям або бібліотекам! Будь-який митник скаже — це найщиріші дні, все, що говориться в ці хвилини, завжди від душі.

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ
Св. апостол Матфей
St. Apostle Matthey

странных коллекционеров. И только благодаря неравнодушию и ответственности таможенников они были спасены от такой участи.

Десятками тысяч исчисляется количество пресеченных украинскими таможенниками попыток вывезти из страны культурные и исторические ценности. Невозможно посчитать стоимость возвращенных икон, других культовых святынь, художественных полотен, орденов, старинных монет, антикварных ювелирных изделий. И если процедура изъятия задержанной ценности не сложна, то путь назад, к музею или храму, у нее гораздо длиннее. Ведь контрабандист должен понести наказание, а следствие и суд могут продолжаться достаточно долго.

Но каким же праздником становится день, когда изъятые ценности, наконец, передаются храмам, архивам, музеям или библиотекам! Любой таможенник скажет — это самые искренние дни, все, что говорится в эти минуты, всегда от души.

lectors. And it's only through the attentiveness and responsibility of the Customs officers, that they were saved from such destiny.

Tens of thousands, that is an estimated number of attempts to export items of cultural and historical value from the country interdicted by the Ukrainian Customs officers. It is impossible to calculate the value of returned icons, other religious sanctities, works of art, medals, ancient coins, and antique jewelry. And if the procedure for seizure of the arrested item of the value is not complicated, its way back to a museum or a church, can be much longer. After all, the smuggler must be punished, and the investigation and trial can last long enough.

But the day when the confiscated values are finally returned to the churches, archives, museums or libraries becomes a true holiday! Any Customs officer will say, these are the most sincere days, and all that is said at those moments always comes from the bottom of the heart.

Процес повернення духовних скарбів релігійним громадам, музеям триває постійно. Адже контрабанда предметів культурної спадщини — це, на жаль, бізнес, у якому дуже багато стоїть на кону. А отже, говорити про те, що на цьому фронті все спокійно, митники не можуть.

Утім, від самих митників у питанні протидії контрабанді культурних цінностей залежить далеко не все. Принципове значення має законодавче врегулювання питань ввезення та вивезення культурних цінностей через державний кордон України, посилення кримінальної відповідальності за їх викрадення і контрабанду, забезпечення надійної охорони реліквій в храмах, музеях, галереях.

Адже ми чудово розуміємо, що попит на старовинні ікони, історичні предмети побуту і художні цінності стабільно високий. На міжнародних ринках антикваріату росте число поціновувачів, а мода на «радянську» спадщи-

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостол Матфей

St. Apostle Matthey

Процесс возвращения духовных сокровищ религиозным общинам, музеям продолжается постоянно. Ведь контрабанда предметов культурного наследия — это, к сожалению, бизнес, в котором очень многое стоит на кону. А, значит, говорить о том, что на этом фронте все спокойно таможенники не могут.

Впрочем, от самих таможенников в вопросе противодействия контрабанде культурными ценностями зависит далеко не все. Принципиальное значение имеет законодательное урегулирование вопросов ввоза и вывоза культурных ценностей через государственную границу Украины, ужесточение уголовной ответственности за их кражу и контрабанду, обеспечение надежной охраны реликвий в храмах, музеях, галереях.

Ведь мы прекрасно понимаем, что спрос на старинные иконы, исторические предметы быта и художественные ценности стабильно высок. На международных рынках антиквариата растет число ценителей, а мода на «советское»

The process of returning spiritual treasures to religious communities, museums, archives, and libraries continues constantly. After all, smuggling of items of cultural heritage is, unfortunately, a business in which so much is at stake. And, therefore, the Customs officers can't say that "everything is quiet" on this front.

However, by no means everything in enforcement of contraband of items of cultural values depends on the Customs officers. Of principle importance is the legislative regulation of importation and exportation of items of cultural value across the state border of Ukraine, the tightening of criminal liability for their theft and smuggling, ensuring of reliable protection of relics in temples, museums, and galleries.

After all, we are well aware that demand for the old icons, historical articles of everyday life and items of artistic value abroad is consistently high. The number of connoisseurs of art at the international markets of antiques keeps growing, and a fash-

---

ну народжує величезну кількість псевдознавців мистецтва та предметів старовини, які готові віддати будь-які гроші за черговий екземпляр до колекції.

Не лише митники — все українське суспільство має стати на захист своїх духовних скарбів. Адже це справа честі кожного: передати нашим дітям те, що наш народ створював протягом століть, не дозволити за тридцять срібняків продати найголовніше — душу нашого народу. І як скромний митар в Капернаума став одним з найбільших проповідників Євангелія Христового, кожен з нас може піти шляхом досконалості.

наследие рождает огромное количество псевдоценителей искусства и предметов старины, готовых отдать любые деньги за очередной экземпляр в коллекцию.

Не только таможенники — все украинское общество должно стать на защиту своих духовных сокровищ. Ведь это дело чести каждого: передать нашим детям то, что наш народ создавал в течение веков, не позволить за тридцать серебряников продать самое главное — душу нашего народа. И как скромный мытарь из Капернаума стал одним из величайших проповедников Евангелия Христового, каждый из нас может пойти путем совершенства.

ion for the «Soviet» heritage creates a lot of pseudo connoisseurs of art and antiques, ready to give any amount of money for the next item for their collection.

Not only the Customs officers, but the whole of Ukrainian society should be protecting these spiritual treasures. After all, it is a matter of honor for everyone: to pass down to our children what our people have created over the centuries, not to allow others to sell the most important, the soul of our nation for thirty pieces of silver. As the modest tax collector of Capernaum became one of the greatest preachers of the Gospel of Christ, each of us can follow the way of perfection.

СВЯТИЙ МАТФЕЙ МАТЯР. АПОСТОЛ. ЄВАНГЕЛІСТ

Автори:

Капустін Андрій Григорович, **Пашко** Павло Володимирович (загальна редакція), **Пісной** Павло Якович, **Судак** Світлана Дем'янівна, **Штробля** Йосиф Йосифович, **Янець** Лариса Михайлівна, **Гаркуша** Валерія Олегівна (англійський переклад).

В оформленні книги використаний малюнок Родіної О. О. «Апостол Матфей» в комп'ютерній обробці Орлова С. В. Фото — Пісного П. Я. «Передача церкви Святої Євангелії, вилученої митницею у контрабандистів».

Підписано до друку 15.06.2010. Формат 60х90 1/16.
Гарнітура Geneva. Папір офсетний. Друк офсетний
Тираж 1000 прим. Зам. №

Видавнича організація АТ «ПЛАСКЕ»
Регістраційне свідоцтво: Серія ДК № 3673 від 21.01.2010
Україна, 65001, м. Одеса, вул. Академіка Заболотного, 12
Тел. +38 (048) 7 385 385

Віддруковано з оригінал-макету
в типографії видавництва ПП «Р.К.Майстер-принт»
Україна, 04074, Київ, вул. Шахтарська, 5
Тел. +38 (044) 430 15 49

Продовжуючи багаторічну традицію партнерства з Державною Митною службою України, видавнича організація АТ «ПЛАСКЕ» бере участь у виданні цієї книги, яка виходить в рамках книжкової серії «Митна справа в Україні»

Продолжая многолетнюю традицию партнерства с Государственной Таможенной службой Украины, издательская организация АО «ПЛАСКЕ» принимает участие в издании этой книги, которая выходит в книжной серии «Митна справа в Україні»

Pursuing long-term partnership tradition with the State Customs Service of Ukraine, PLASKE JSC Publishing Organization supports this publication, issued under the "Customs Affairs in Ukraine" series

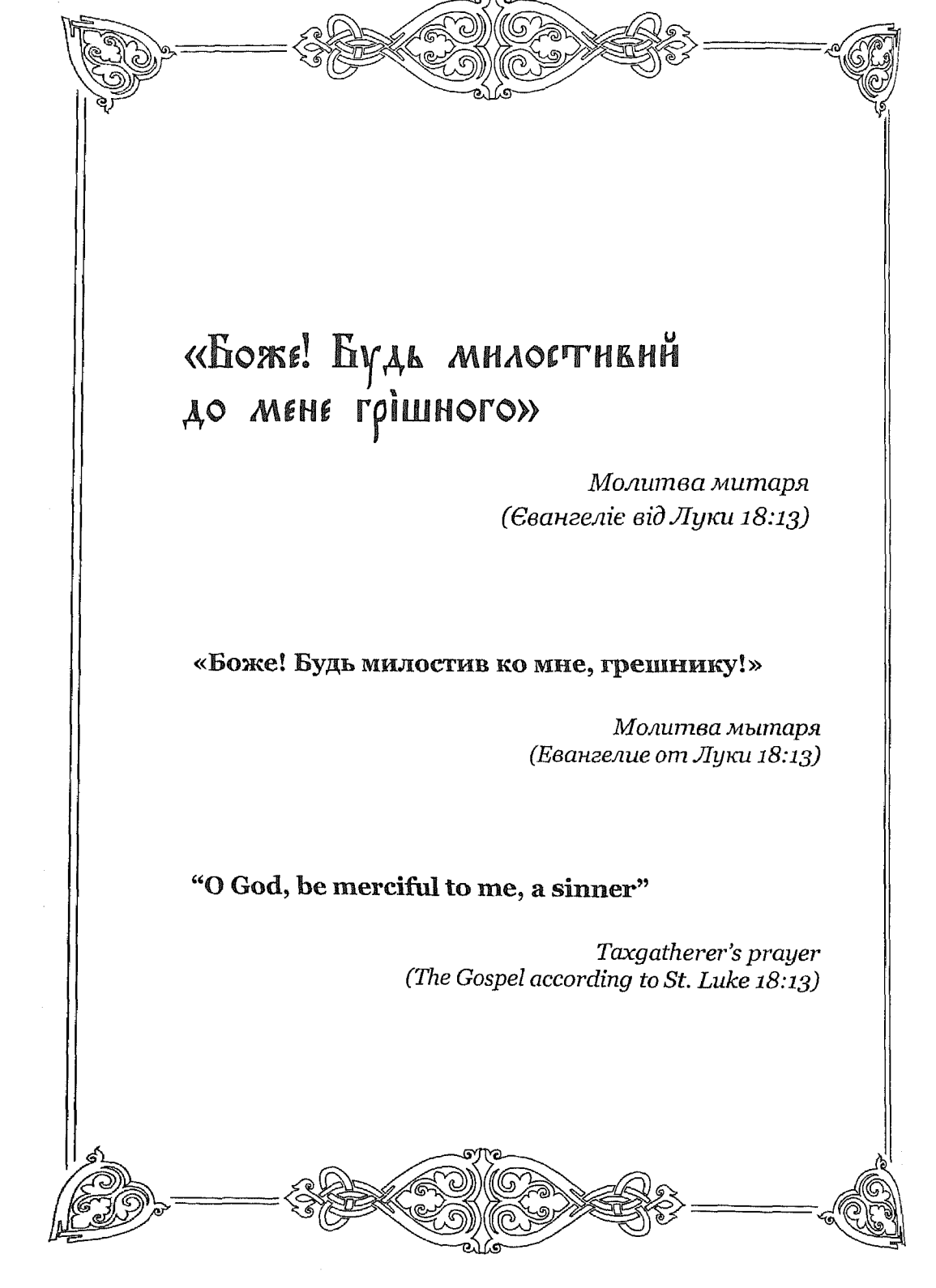

**Митники служать
народу України
чесно, недремно, професійно**

*Таможенники служат
народу України
чесно, бдительно, професійно*

*Customs officials serve
Ukrainian people in an
honest, watchful and professional way*

**«Боже! Будь милостивий
до мене грішного»**

*Молитва митаря
(Євангеліє від Луки 18:13)*

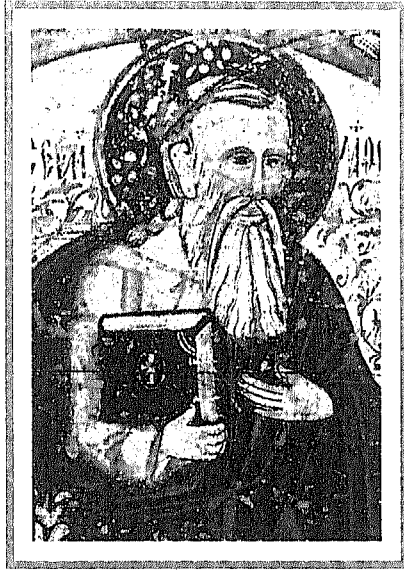
«Боже! Будь милостив ко мне, грешнику!»

*Молитва мьтара
(Евангелие от Луки 18:13)*

“O God, be merciful to me, a sinner”

*Taxgatherer's prayer
(The Gospel according to St. Luke 18:13)*

СВ. АПОСТОЛ МАТФЕЙ

Св. апостола Матфеј

St. Apostle Matthey